

Taxa
platite in
No. 224

Ara 5 lej

ZEITUNG

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (vált Brassai
ucca) 18. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KULFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Az UJI
és bár

Dr. Kémásotter Robert

Budapest

Disztr. 2 II e 8

Cikkeink
forrás I

Kéziratok
megőrzésé

SÁG

erülhet

rika közt

ar és ennek dacára is ug
y Amerika egy és három
ot meg leadhat aranyba
ankjegyeinek aranyfedez

első hitelkrisis abban
hogy egymásután köve

köszömlások és hogy a
mintára, kénytelen a ba

arán is támogatni. Ped

sokkal nehezebben keres

Európában, mert az amer

észen más, mint az eur

ai bankok nem váltókka

m főként részvényekkel

amerikai bankok legna

immobil, mert tőkét a

ekszenek, úgy, hogy az

időnképpen az állampap

ból áll. Ez az oka anna

ai közönség hirtelen ide

Angliában még az aran

lemondás után sem ka

k run, addig Amerikába

számítani, hogy az átl

nyen nyugalommal fog

elnök, mint amilyen a parlamenti töb

bség.

telek tovább csökkenni

kell azzal, hogy a köz

ra növekedni fog. A mu

lságainak az emléke m

en él Amerikában s ez

hogy a külföldi töke

fog következni a publi

llása, amely Amerikát

ások elé fogja állítani

Hoover terveit ez a ve

elharítani és bizonyos

erelőkkel való tanácsko

a kérdések is szöbake

adott kommuniké erre

eg. Tény azonban, hogy

Az angol választások

A végleges számok még nem ismerete-
sek ugyan, de a nagy csata végleg eldőlt.
A további események már csak szépség-
flastromokat adhatnak az egyes pártok
sebeire, a parlamenti erőviszonyokon
azonban már nem változtathatnak.

Két szenzáció és szinte megdöbbentő
eredménye van ennek a választásnak. A
munkáspárt szinte teljesen felmorzsoló-
dott és legutóbbi mandátumszámának alig
egyharmadát fogja csak tudni átmenteni
az új parlamentbe. Ugyanakkor a konzervatív párt megszerezte az abszolút többséget s ezzel az egész parlamenti ciklus idejére biztosította — legalább technikai-
lag — a nyugodt kormányzás lehető-
ségét.

A konzervatív abszolút többsége el-
lenére majdnem biztosra vehető, hogy leg-
alább egyelőre nem tiszta konzervatív
kormány fogja átvenni az ügyek vezeté-
sét, hanem bizonyos reorganizációval to-
vábbra is a Macdonald elnöklété alatt
álló nemzeti kormány marad az ország
élen. Mélyen jellemző ez az angol parla-
mentáris életre és talán sehoh a világon
nem fordulhat elő az az eset, hogy más
pártállású politikus legyen a miniszter-
elnök, mint amilyen a parlamenti többség.

Hogy Angliában tartós lesz-e ez az ál-
apot, még fölöttébb problematikus. A
konzervatívok valószínűleg megadják a
támogatást a nemzeti kormánynak, de a
bolgok logikája szerint előbb-utóbb mégis
tisztá konzervatív kormány fogja átvenni
az uralmat.

Bárhogy is alakuljanak azonban a dol-
gok, a következő évek angol politikájára
a konzervatív párt fogja rányomni a bé-
lyegét. Ez pedig mélyreható változásokat
jelent Anglia politikájában. Szakítani fog
egy évszázados tradícióval és fokozat-
osan megkezdik a védvámrendszer kiépí-
tését. Újabb vámparók kínai falai fog-
nak emelkedni az európai népek közé.

Ebből a szempontból itélve, a világ nem
jót várhat az angol rendszerváltozás-
ból. Nincs azonban kizárva, hogy a Mac-
donald és Herbert Samuellel felhí-
gott konzervatívok fékezni fogják magu-
nt programjuk radikális megvalósításá-
n s így talán mégis sikerülni fog Ang-
lia belső bajait szanálni, anélkül, hogy
által érzékenyen megkárosítsák Európa
belső országait.

Ha deficit lesz...

Argetoianu sem kerülte el a pénzügy-
miniszterek vérszes, kukurálhatatlan be-
szépe. Argetoianu optimista és Bratianu
ntilához hasonlóan fiktív számadatok-
al próbálja felépíteni a román nemzet-
zilaság prosperálásának légvárát.

A jövő évi költségvetés 24 milliárd 750
mili. Ha pedig az állam bevételei nagyobb-
ak lesznek, mint ahogyan a kormány re-
g... azaz ha az adófizetők többet fog-
nak az adóbeszedőkre ráerőszakolni, mint
ennyit az állam egyáltalán elvár tő-
k... úgy a költségvetési feleslegről a
vetkező modern csudák virágnak ki
getoianu elképzelésében: Az állam kifí-
t sok éves multa visszatekintő bel-
dí tartozásait... Utakat fognak meg-
ítani... Közhasznú építkezéseket fog-
k eszközölni...

Mindez abban az esetben, ha az állami
vételek meghaladják az előirányzatot.
kor és csak akkor fizeti ki az állam
zeomlás előtt álló belső hitelezőit...
or és csak akkor fognak hozzá
rópa legrosszabb utainak megjavítá-
oz.

Ha deficit lesz...? Ebben az évben
számoljunk egy kicsit. Ebben az évben
állam átlagos havi bevétele kétmil-
d lejt rugott. Egy évre összesen: 24
lárd lej. A válság napról-napra mély-
ebbe hatol a nemzetgazdaság testébe.
adófizetők hadseregéből nap-nap után

A konzervatívok abszolút többséget szereztek az angol választásokon

Átalakítják a nemzeti egység kormányát. A munkáspárti vezeték
nem jutottak mandátumhoz

A munkáspárt hatalmas vereséget szenvedett

London, október 28. Az angol választá-
sok történetében példátlan érdeklődés
mellett kezdődtek meg tegnap, kedden reg-
gel a parlamenti választások. Ez a példát-
lan érdeklődés mintegy előjele volt annak
az ugyancsak példa nélkül álló politikai
meglepetésnek, amelyet az angol választá-
sok eredményei hoztak. A legutolsó jelen-
tésekből már minden kétséget kizáróan
meg lehet állapítani azt, hogy a választá-
sokon a konzervatív párt hatalmas győ-
zelmet aratott, sőt az abszolút többséget
is megszerezte.

A legsúlyosabb vereséget a munkáspárt
szenvedte, amely eddig beérkezett jelenté-
sek szerint százötvenkét kerületben veszít-
ett tét a konzervatívokkal szemben, még
pedig — s ez a tragikus számára — ép-
pen azokban az ipari városokban, amelyek
ben eddig munkáspárti jelöltek jutottak
mandátumhoz: Huddersfield, Birming-
ham, Scheffield és Manchester városok-
ban.

Az első eredmények

Az este hat óráig beérkezett jelentések
a 615 angliai mandátum közül 383 mandá-
tum sorsáról számolnak be, míg 232 man-
dátum sorsáról még nem érkezett tudó-
sítás.

A 383 mandátum közül 305-öt a konzervatív párt, 7-et Macdonald hívei, 38-at Sir Herbert Samuel és Simons kormány-támogató, védővamos politikai hirtető liberális frakció nyertek el. A kormányt támogató pártok közül a 3 mandátumot, Henderson munkáspártja 26-ot és Lloyd George ellenzéki liberális pártja 4 mandátumot hódított el.

Seahemben, Macdonald kerületében még nem ismeretesek a végső eredmények ennél fogva Macdonald mandátuma még nincs biztosítva. Nem nyertek egyébként mandátumot Henderson volt külügyminiszter, a munkáspárt vezére, Shaw, volt hadügyminiszter, Turner és Morrison szakszervezeti vezeték, Sir Oswald Mosley és a munkáspárti programmal fellépő

Baldwin, a konzervatív párt vezérének fia A jelenlegi miniszterek közül Sir Austin Chamberlaint, Thomas gyarmatügyi minisztert és Sir Herbert Samuel belügyminisztert választották meg. Mandátumhoz jutott a konzervatív párti Lady Astor is. Politikai körökben azzal számolnak, hogy a munkáspárt mindössze 80—100 mandátumot fog behozni az alsóházba.

Eddig 540 kormánytámogató mandátum

London, október 28. Lapzártakor érkezett jelentés szerint összesen négyszáznolcvannyalc kerületben ismeretesek az eredmények. Ebből 450 mandátum a kormánytámogató pártokra esik. A konzervatívok abszolút többsége most már teljesen biztosítva van, sőt nyolcvan mandá-

Macdonald elkábítónak tartja az eredményt

A választások eredményeivel kapcsolatban Macdonald, a nemzeti kormány elnöke nyilatkozatot adott az újságíróknak, amelyben azt hangoztatja, hogy különösen Sir Herbert Samuel és Thomas miniszter megválasztásának örül. A választási eredményeket egyszerűen elkábítónak tartja, amilyenre még ő sem számított.

A polgári sajtó a konzervatívok, illetőleg a nemzeti kormány győzelmét azzal magyarázza, hogy a munkáspárt intranzigensen ragaszkodott a magas munkanélküli segélyek fenntartásához s így azok a fluktuáló polgári elemek, melyek a multban a munkáspártra adták le szavazatukat, most a konzervatívokra szavaztak.

A Daily Herald, a munkáspárt hivatalos lapja ezzel szemben a választás eredményeivel kapcsolatban megállapítja, hogy ez a reakció felülkerekedését jelenti.

Megállapítja továbbá azt is, hogy a konzervatív pártot, illetőleg a nemzeti kor-

tummal már tul is vannak az abszolút többséghez szükséges mandátumok biztosításán.

Ellenzéki programmal eddig 38 képviselő jutott be, míg 127 kerület sorsa még mindig ismeretlen.

Macdonaldot Seahemben megválasztották 28 ezer 948 szavazzal a munkáspárti ellenjelölt 23 ezer 27 szavazatával szemben.

Egyébként Macdonald tárgyalásokat kezdett Sir Herbert Samuellel és Baldwinnal a kormány átalakítására. Ebben az ügyben ma kihallgatáson jelenik meg a királynál. Az átalakított kormányban sokkal több miniszternek lesz szavazati joga a minisztertanácsban, mint a jelenlegiben.

nyánt a női választók tömegei juttatták győzelemhez.

Hogy a jelenlegi választások eredményeiről tiszta képet nyerhessünk, feltétlenül szükséges annak leszögezése, hogy az angol választási rendszer nem az egyes listákra leadott szavazatok számaránya dönti el a mandátumok sorsát, mert hiszen Angliában nincs is listarendszer. Az angol választói törvény még ma is csak a kerületi rendszert ismeri s a jelöltek közül annak juttatja a mandátumot, amelyik az illető kerületben a legtöbb szavazatot nyeri el.

Igy történhetett meg az, hogy az 1929-i választásokon, annak ellenére, hogy a konzervatívok 8 millió 656 ezer, 453 szavazatot nyertek, a munkáspárt 8 millió 389 ezer 512 szavazatával szemben — mégis a munkáspárt szerezte meg a relatív többséget, mert a kerületek többségében ő nyerte el a legtöbb szavazatot.

(Folytatás a 4. oldalon)

hullnak ki az anyagi védkimerülésben szenvedő polgárok. Ki fogja 1932-ben a 24 milliárd lejt befizetni? Igen ám, de Argetoianu jövő évi költségvetése 24 milliárd 750 millió lejre rug. Honnan fogja Argetoianu a különbözetet fedezni? Nem tudjuk. De az valószínű, hogy nem felesleg lesz, hanem deficit.

A svájci pénzügyi kémszervezet

A napjainkban egyre érdekesebbé, sőt egyre történelmibbé váló események, tragikus szenzációk és meglepetések főmunkéjében is méltó feltűnést kelt az a jelentés, mely szerint Svájcban az elszegényedett középeurópai államok rendszeres pénzügyi kémkedést üztek saját tőkés alattvalók ellen. E kémközpont jelentései alapján szenzációs leleplezésekre készülnek a középeurópai kormányok. Hír szerint az osztrák, német, román, magyar tőkés a legraffináltabb trükkök igénybe vételével menekítették ki vagyonuk, illetőleg tőkéjük legjelentékenyebb hányadát Svájcba.

Nyilvánvaló tehát, hogy abban a nagy pénzügyi és gazdasági válságban, mely egyéneket és államokat egyaránt döntött bizonytalanságba, csödbe és nyomorba, ezeknek az elmenekített vagyonoknak óriási részük van.

Valószínű, hogy a kormányok beigért leleplezései éppen ennek a hazafiatlan és antiszociális magatartásnak megbélyegzésére fognak irányulni. És jogosan. Mert hiszen az igazi hazafiaság nemcsak addig kötelez, amíg vagyonszerzésre használható fel, amíg a haza nincs bajban, hanem főleg akkor, ha a haza, a nemzet bajban van, amikor a vagyonnak, a tőkének áll leginkább módjában a kölcsönös segítség élére állani.

Azok, akik a válság bizonytalanságai elől Svájcba menekítették vagyonukat, nemcsak hazafiatlanságukról tettek bizonyosságot, hanem vakaságukról is. Mert hiszen a termelés és fogyasztás fellendítését csakis a tőkének újra a produktívítás szolgálatába való állítása hozhatja meg, csak ez szüntetheti meg azokat az okokat is, melyek miatt a tőkék menekülése megindult.

Azok a vagyonok és tőkék, melyek Svájcba menekültek, az illető tőketulaj-

donosok országában a nemzeti vagyon tekintélyes hányadát képezik. A nemzeti állam, a nemzeti biztonság tette lehetővé keletkezésüket, miért is a nemzetnek s a nemzetet reprezentáló kormányoknak joguk van e tőkék tulajdonosait felelősségre vonni, sőt arra kényszeríteni őket, hogy elmenekített pénzüket ismét a nemzeti munka, a nemzeti konszolidáció szolgálatába állítsák.

Erre nemcsak a magasabb állami érdek kötelez, hanem a legminimálisabb emberi szolidaritás nevében is elvárható. És — amint a jelekből kitűnik — a jövőben el is fogják várni. A középeurópai kormányok nem hiába szervezték meg a svájci pénzügyi kémhálózatot, mely pontos adatokat szerzett be a kimenekített vagyonokról. A mai válságban a történelmi tizenkettedik órában a kormányok meg fogják találni a módját annak, hogy azokat is áldozatokra kényszerítsék, akik csak az előnyökből akarják kivenni a részüket. És ezt annál is inkább meg fogják tenni, mert az idő kényszerítő ereje egyre ellenállhatatlanabb lesz s mert ezáltal nemcsak erős feszültségű szociális elégedetlenségeket vezethetnek le, hanem részben szanálhatják a pénzügyi és gazdasági válságot is.

1931. október 28.

Mandolinhangy. 20.30

hangy. 22.20: Táncczene.

Hegedű- és zenekar

Fuvós kamarazene.

23: Jazz.

gyermekek

grású idő regény

lej és portó

AZ UJ KELENY

TALYABAN

Mazzuchi inspektor ur a háttérben...

Fantasztikus vádakkal illetik a kolozsvári román kereskedők és iparosok az Ipar- és Kereskedelmi Kamara vezetőségét

Komoly vádak, vagy csak kisebbségellenes hajszá? Szerdán miniszteriumi megbízott érkezett Kolozsvárra, mely rovincsolást kezdett a kamaránál

Egyes kisebbségi körök is azonosítják magukat a román kereskedők mozgalmával?

Cluj-Kolozsvár, október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári kereskedők és iparosok körében kinos feltűnést keltett az a feljelentés, mely néhány nappal ezelőtt futott be Kolozsvárról az ipar és kereskedelmi miniszteriumhoz. A feljelentés a Román Kereskedők és Iparosok Szövetkezete részéről érkezett a miniszteriumhoz és különös vádakat tartalmaz a kolozsvári ipar és kereskedelmi kamara ellen. A román kereskedők és iparosok által irányított akció élén a nyilvánosság számára Iliescu Viktor zálogháztulajdonos áll, aki a liberális sajtóban megfelelő propagandát is indított be a feljelentés adatainak terjesztésére. Hogy milyen érdekei alapja van ennek a feljelentésnek, azt igazolja az is, hogy a Patria tegnap reggeli száma a legélesebben kelt ki Iliescu akciója ellen, hangsúlyozva, hogy a zálogháztulajdonos ismert egyéni ambícióit próbálja kielégíteni, másrészt pedig ezzel akarja a zálogháztulajdonosok ellen legutóbb megindított akció erejét meggyöngyíteni.

Komolytan vádak — kisebb ségellenes jelszavakkal

A Patria cikke bizonyítja, hogy az Iliescu-féle akcióval a román sajtó objektív része sem azonosítja magát. Kétségtelen azonban, hogy a feljelentésnek meg volt a hatása azokban a körökben, ahol ma mint kormányprogram jelentkezik az összes szociális intézmények elrománosítására irányuló törekvés. Mert a román kereskedők és iparosok szövetkezete román érdekekre hivatkozik feljelentésében és jól ismerve a mai rezsim elrománosító mentalitását, mindenütt kihangsúlyozza, hogy a kamara vezetőségében kisebbségi tilnek, akik a román ipar és kereskedelem érdekeit mellőzik.

Zsidók a vezetőségben

A román kereskedők és iparosok szövetkezete a miniszteriumhoz intézett feliratában elsősorban azt hangsúlyozta ki, hogy a kamara egyik alelnöke, dr. Sebestyén József „kisebbségi” és „kisebbségi” a miniszterium delegátusa, Gutfried Adolf kereskedő is. Negruti mérnök, kamarai elnök, egyben tagja a CFR igazgatóságának és ezért többet tartózkodik Bukarestben, mint Kolozsváron. Az ipari alelnök, Mircea szenátor, az UGIR elnöke, szintén bukaresti és így

a kamara ügyvezetése kisebbségi kezében van.

Kifogásolja a felirat, hogy a kamara a cégbejegyzések idejére csak kisebbségi tisztviselőket alkalmazott. Az iparkamarai székházat teljesen feleslegesnek tartják a feljelentők, hangsúlyozva, hogy az új székház nem rentábilis. A felirat szerint a kamara a különböző munkálatoknál kisebbségi vállalatokat favorizál, kisebbségi alkalmazottaknak mammoth fizetéseket nyújt stb., stb.

Hogy mennyire alapulnak komoly vádakon ezek a pontok, az első pillanatban megállapítható a feljelentés intencióiból. Nincs itt másról szó, mint arról, hogy ezáltal az ipar és kereskedelmi kamaránál üti fel a fejét a tendencia, mely ki akarja ildözni a kisebbségi, elsősorban zsidó tagokat az állami patronátus alá helyezett professzionális intézményekből. Hangsúlyoznunk sem kell, hogy a kolozsvári ipar és kereskedelmi kamara tagjainak nagy többségét éppen azok a kisebbségek, elsősorban zsidók képviselik, akiket ez az akció ki akar turni a kamarából.

Mazzuchi inspektor keze

Értesüléseink szerint azonban a román kereskedők és iparosok akciója nem feljelentés mozgó és könnyen elhárítható megmozdulás. A háttérben nem is Iliescu zálogháztulajdonos áll, hanem

maga Mazzuchi kereskedelmi vezér-felügyelő, akit messzemenő ambíciók futenek és aki eddig is néhány jól jövedelmező állást tart egyidőben a kezében.

Mazucchi vezérinspektor, aki egyike a széles körökben ismert álláshalmozóknak, nagy terveket táplál magában főtitkári állás betöltésére és ezt legutóbb Temesváron nem sikerült elérnie. Mazucchi irányította ezt a feljelentést is, amely mögött kitünően megszervezett társaság áll. A legmegbízhatóbb helyről úgy értesülünk, hogy az ipar és kereskedelmi kamara román körei, de

egyek kisebbségi rétegek is azonosítják magukat a román kereskedők és iparosok akciójával.

Ugy értesülünk, hogy amennyiben az akció nem jár eredménnyel és a kamaránál folyamatba tett rovincsolás rehabilitálja a kamara vezetőségét,

a román kamarai tagok an blokk fogják benyújtani lemondásukat.

A románokhoz magyar részről is csatlakoznak és így elő fog állni az a helyzet, hogy a kamarát új választásokra kényszerítik, melynek során remény van arra, hogy kibuktassák a jelenlegi vezetőséget.

Természetesen azt senki sem tudja még, hogyan fog végződni a miniszterium által megindított vizsgálat. Szerdán délután megérkezett a kamarához a miniszteriumnak egyik kiküldöttje, aki egész napon át folytatta a könyvek átvizsgálását. A kamara vezetősége egyébként a miniszteriumhoz intézett feliratára választ küldött, amelyben tiltakozik a vezetőség ellen emelt vádak ellen.

A kamara válasza

A kamara válaszában hangsúlyozza, hogy miután a kamara vezetőségében paritásos alapon egyenlő arányban vannak románok és kisebbségek,

SELECT MOZGÓ

Mai kezdettel mutatja be Conrad Veidt legújabb német párbeszédű hangos filmét:

Boszporuszi éjszakák

hangos dráma Claude Farrere „Ember, aki öit” c. regénye nyomán. Műsoron kívül hangos pótkép. Monopol Fortunafilmm

a kamara négytagú vezetőségében is egyenlő arányban kell hogy szerepeljenek románok és kisebbségek.

Igy a kereskedelmi szekció elnöke és a miniszterium delegátusa kisebbségek lettek. Eleinte az volt a terv, hogy az elnök és a miniszterium delegátusa legyen román, de miután az UGIR kitarított amellett, hogy Mircea szenátor kamarai alelnök legyen, a miniszterium delegátusát választották meg a kisebbségek közül. A kamara válasza igazolja, hogy a vezetőség megtartotta mindazokat a gyűléseket, amelyekre a törvény értelmében kötelezve van. A kamarai házépítéssel kapcsolatban hangsúlyozza a válasz, hogy

a székház építését a kamara teljes

gyűlése egyhangulag fogadta el.

A házépítésnél a legelőszőbb ajánlatot vették figyelembe. A házépítésnél elsősorban azt vették figyelembe, hogy a tőzdepalota imponáló és szép épület legyen és senki nem hangsúlyozta az abszolút rentabilitás szükségességét. Egyébként is az új székház jövedelmei biztosítva vannak.

A válasz indokolja a fizetési előlegek kiutalását, melyre a kamarának meg van a megfelelő fedezete. Az iparkamara iskoláját fel kellett osztalni, mert nem volt elég hallgatója. Végül dr. Borda eltávolítását indokolja a kamara válasza, hangsúlyozva, hogy dr. Borda működése nem volt az intézmény számára kielégítő.

A vizsgálat befejezése után annak eredményeit ismertetni fogjuk.

Az angol gyarmatügyi miniszterium megnyugtató kommunikéje ellenére is Cyprusban tovább folynak a zavargások

Kommunisták állanak a zavargások mögött?

London, október 28. A gyarmatügyi miniszterium megnyugtatót célzó kommuniké adott ki a cyprusi helyzetről. Eszerint a rendszárlás folyamatban van és a helyzet sokat javult. A lapok ezzel ellentétben híreket kapnak újabb zavargásokról és a karhatalommal történt véres összecsapásokról. Famagusta kikötővárosban a rendbontók tömege megostromolta és felgyújtotta a rendőrállomást. A hadihajókról tengerészkatákat kellett igénybevenni a rend helyreállítására. Keryniában a zavargók a karhatalom élelmészeti raktárait égették fel és közzáporral fogadták a szétszórásukra ki vezényelt katonaságot és csendőroket.

A parancsnokok sortüzet vezényeltek s közelharcban sikerült a tömeget megfutamodásra bírni. A lövések 4 embert halálosan találtak s mintegy ötvenet megsebesítettek. A sziget más pontjain is voltak rendbontó akciók, mindkét oldalon lövöldözésekkel. A karhatalom részéről 35 a sebesültek száma. A hatóságok megállapították, hogy a mozgalom háttérben külföldi kommunista agitátorok állanak, akik a lázadó vezérek elfogatása és eltávolítása után még erősítették az ellenállásra irányuló agitációt. Két kommunistát már őrizetbe vettek s a többiek kézrekerítésére is megtörténtek az intézkedések.

Ghica herceg csodálatos repülőkalandja a Libiai sivatagban és a Nilus szigetein

A sivatagban fel akarták falni a hiénák, a Nilus egyik szigetén pedig csaknem a repülő-ellenes benszülőttek áldozata lett

Bucuresti-Bukarest, október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). Tegnap délután 5 óra 30 perckor visszakerkezett a Bukarest melletti baneasi repülőtérre Ionel Ghica herceg, az ismert román pilóta, aki magánszorgalmából igen veszedelmes repülő kirándulást tett Afrikába, Lincoln nevű kis repülőgépen. A bátor herceg a repülésrel járó szokványos veszedelmeken kívül Afrika sivatagjaiban olyan kalandokat volt kénytelen átélni, amelyek valóban filmvásznonra kíváncsognak. Ghica október elején indult el Bukarestből s három és fél nap alatt eljutott Carthoumba, Szudán fővárosába, a kisázsiai Konján és a palesztinai Gazan keresztül. Utjának harmadik napján a Szahara fölött repült el Ghica és este hat órakor érte el Assouant. Innen éjjel félegy órakor indult tovább s másnap délben egy órakor megérkezett Szudán fővárosába.

Ghica herceg a következő nap reggel 4 órakor elindult Carthouból vissza Romániába. Kis repülőgépeinek benzintartalva utközben eltört és a román repülő kénytelen volt a libiai sivatagban kényszerleszállást végezni. A herceg, aki egyedül utazott gépén, élelmiszeres tarisznyát vett a hátára s három napon és három éjjelen keresztül vándorolt a sivatagban, amíg egy angol katonai állomáshoz sikerült elérkeznie. A herceget hiénák kísérték el utján s emiatt három napon keresztül egy pillanatig sem hunyhatta le szemét. Az angol katonai állomáson egy katonai autót és megfelelő műszereseket bo-

csátottak rendelkezésére. A herceg visszatért repülőgépehez, kijavította a törést alaposan megvizsgálta repülőgépet és másnap folytatta útját. Utközben a magas kapcsolónál újabb defektus érte a gépet. Siklórepüléssel óriási nehézségek árán sikerült leszállania a folyam egy szigetére. Mielőtt a repülőgép megállt megrohanták a sziget bennlakói és vergettek Ghica herceget, aki csak a csodával határos módon mentette meg életét. Tizenöt emberből álló katonai szakas mentette ki a benszülőttek kezei közül. Tamadói fölött rögtönítelő bíróság ítélték és tizenkettőt hat-hat hónapra börtöldre ítélték el.

A hiba kijavítása után a herceg Kairo és Konstantinápolyon keresztül folytatta útját a román főváros felé.

— Bécsben új vizsgálóbíró neveztek a Matuska-ügyhöz, Bécsből jelentik: Matuska-ügy vizsgálatának lefolytatásánál új vizsgálóbíróként Meixner tartománybíró neveztek ki. A rendőrnökök végleg befejezték tekintetében Matuskát rövidesen átadják az ügyészségnek.

Mi történik november elsején? Megnyitja a Lepage antikvárium Cluj árusítás Szépirodalmi és képzőművészeti könyvgyűjteményét, azok kivül orvosi, technikai könyvek minden nyelven! Arak 3 lej kezdődnek! Kérjen ingyen jegyzéket!

IMPERIAL PALACE HOTEL

Bucuresti, Calea Victoriei 47., a királyi palota mellett. Uj vezetés. Teljesen renoválva. Központi fűtés. Hideg és meleg folyóvíz minden szobában. Fürdőszobák. Lift.

Mérsékelt árak!

Uj kémiai vivmány Ócska szörmebundák (bontatlanul) divatos nutria barnára festhetők CZINK-né

Berlin, október 28. aki Hitler legfőbb vezetője volt, az adott a resztes lapok elején mány órájában, az új szocialisták dátumot fogadta el. Strasser felváltott a következő — A megtörténi a zsidó német nem egyuttal a kezdetét is

Berlin, október 28. értesüléseikről külföldi is Olaszországban, hogy érinti politikai vezetői között, a nem elnökével közölni a programját zeti szocializmusra ke külföldet teljesen fog tanusít kálommal pártjának letében is egyébként sonló prób egy angol zarában a hogy pártj szen artatli akadályozt szédeit és antiszemita dekessé. A antiszemita müncheni Hitler sze Beobachter Németország ostoba és zsidó vesz

Hasonló ujabban a lista rohan rancsnokai Das Natio blatt” cím Antiszemita vitába szá mitizmus befejezésé nyegeti a tizmus g mitizmus. a német tóan zsidó régen leté asszimilál akik mag a zsidók must.

Ezért va jelentkezik tőne: az a ujságpalt met népe szellem el mása él. 7 kőí rendsz ca megny lenül nagy népbombol csak növel még pedig den rendő

Szemelvények az antiszemita Németországból

Hitler megnyugtatta a külföldet, de megfenyegeti a németországi zsidókat

A roshasana-esti antiszemita botrány második felvonása a berlini bíróság előtt

Berlin, október 28. Gregor Strasser aki Hitler után a nemzeti szocialisták legfőbb vezérének számít, nyilatkozatot adott az Angriff című kampószerkesztésnek. Strasser szerint december elején ütni fog a Brüning-kormány órája. A parlamentet feloszlatják, az új választásokon a nemzeti szocialisták minimálisan kétszáz mandátumot fognak elhódítani. Ezzel a „nemzeti többség” biztosítva van. Strasser felszólalt a nemzeti szocialisták berlini csoportjának gyűlésén a következőket mondotta:

— A marxizmussal együtt le kell törni a zsidók uralmát is. Az első német nemzeti szocialista kormány egyúttal a zsidó világalom végének kezdetét is jelenti.

Hitler másodszer is megnyugtatta a külföldet

Berlin, október 28. A Berliner Tagblatt megbízható helyről származó értesülései szerint Hitler Adolf közlebről külföldre utazik. Mindenekelőtt is Olaszországba és Angliába megy, hogy érintkezésbe lépjen az ottani politikai vezető férfiakkal. Angliában többek között Churchill és Mosley-jel, a nemlétező angol fasiszta párt elnökével fog tárgyalni. Hitler tájékoztatni akarja a befolyásos külföldi programjáról arra az esetre, ha a nemzeti szocialisták Németországban hatalomra kerülnek. Hitler szeretné a külföldet meggyőzni arról, hogy ő teljesen lojális és békés magatartást fog tanúsítani. Valószínű, hogy ez alkalommal igyekszik majd a külföldet pártjának antiszemita célkitűzéseit illetően is „megnyugtanni”. Hitlernek egyébként nem ez volna az első hasonló próbálkozása. Egy alkalommal, egy angol újságról adott nyilatkozatában már igyekezett leszögezni, hogy pártjának antiszemitizmusa egészen ártatlan valami. Ez azonban nem akadályozta őt meg abban, hogy beszédeit és újságcikkeit a legdurvább antiszemita kirohanásokkal tegye érdekessé. A német nemzeti szocialisták antiszemita jelszavait ma is Hitler müncheni főhadiszállásáról adják ki. Hitler személyes lapja, a Völkischer Beobachter nap-nap után fenyegeti Németország és a világ zsidóságát és ostoba és hazug legendákat terjeszt a zsidó veszedelemlről.

Egy kampószerkesztés lapépületes vezércikke

Hasonló természetű cikkek látnak újabban napvilágot a nemzeti szocialista rohamcsapatok egykori főparancsnokának: Stennes kapitányának: Das Nationalsozialistische Montagsblatt című lapjában. A cikk címe Antiszemita nevelés. Bevezetésében vitába száll azzal, mintha az antiszemitizmus nem volna eléggé modern, befejezésében pedig alaposan megfenyegeti a zsidóságot. „Az antiszemitizmus gyújtópontja mindig a szemizmus. Az 1918-as forradalom után a német nyilvánosság képe felháborítóan zsidós jelleget öltött. Igen sok régen letelepedett és többé-kevésbé asszimilált zsidó van Németországban akik maguk is bevallják, hogy főleg a zsidók nevelik ki az antiszemitizmust.

Ezért van az, hogy ma a német népben jelentkezik az önvédelem egészséges ösztöne: az antiszemitizmus. A nagy berlini újságpaloták a főközői annak, hogy a német népben a zsidó világnézet és a zsidó szellem elviselhetetlen uralmának benyomása él. Teljesen értelmetlen dolog drákói rendszabályokat foganatosítani az uca megnyugtatóására s ugyanakkor érintetlenül hagyni az újságpalotákban működő népből központokat. Ez az állapot csak növelni fogja a gyűlöletet a népben, még pedig olyan gyűlöletet, amely minden rendőri intézkedés ellenére is egyre

inkább meg fogja találni a kiutat a rendbontásokhoz. E gyűlölet okozói azonban főleg az antiszemitizmus önzenei, akik mérget kevernek a nép véérébe. Az a bűn, amelyet a szellemi liberális faji és kulturális szempontból a népen elkövetett, felmérhetetlenül nagy. Össze kell fogdosni végül ezeket a mérgekeverőket, mert különben az önvédelem ösztönéből az antiszemitizmusnak egy újabb hulláma fog kitörni, mely annál borzalmasabb lesz, minél inkább próbálják kívülről elnyomni.”

Ehhez az épületes vezércikkhez tudni kell még azt is, hogy Stennes egy Hitlerrel szembenálló, ugynevezett ellenzéki nemzeti szocialista csoport vezetője.

Az antiszemita diák nem fél az elzsidósodott államtól

Berlin, október 28. A berlini járásbíróság tegnap tárgyalta Ulrich Makrowski egyetemi hallgató perét. Makrowski július 26-án éjszaka hatalmas botrányt csapott a Friedrichstrassen s azt énekelte: „minden zsidót el kell égetni”. Midőn egy rendőrszolgálatos igazolásra szólította fel, rugdosni kezdett maga körül s úgy viselkedett, hogy a rendőr végül kénytelen volt gummibotját is igénybe venni. A rendőrségen a vádlott kijelentette, hogy „ettől

az elzsidósodott államtól egyáltalán nem hajlandó félni”. A bíróság előtt Makrowski azzal védekezett, hogy a kérdéses éjszakán be volt rugva. Egy hónapi fogságra és 110 márka pénzbüntetésre ítélték.

Heldorf gróf nem tudta, hogy szeptember 12-én a zsidók ünnepükét ünneplik

Berlin, október 28. A charlottenburgi törvényszék hétfőn kezdte meg gróf Heldorf Heinrich Wolf nemzeti szocialista rohamparancsnok és vezérkari főnöke: Karl Ernst perének tárgyalását. Az a vád ellenük, hogy ők rendezték meg a Kurfürstendamm roshasana második napjának előestéjén az istentiszteletéről jövő zsidók elleni emlékeztetés támadást, amelynek botrányos körülményei az egész világon hatalmas visszhangra találtak. Velük együtt a vádlottak padjára kerültek Wilhelm Brandt mérnök és Kurt Scholtz „acélisakosok”, valamint Hagemaister, Hell, Dombrowski és Samerski, a berlini nemzeti szocialista rohamcsapat tagjai. A per első tárgyalása október 9-re volt kitűzve, de el kellett halasztani, mert a nemzeti szocialista védők elfogultsággal vádolták meg az elnököt Schmitz törvényszéki bírót, valamint a bíróság Thiman és Lothar Stark nevű tagjait. A kifogást

A CHARITÉ szanatórium

Dr. Steiner v. egyetemi nyilv. rk. tanár vezetése alatt.

Cluj, Str. Regală (v. Majális-ú.) 12a

Uj osztályt rendszeresített napi 150, ill. 200 lej ellátási és ápolási díjjal. Műtétetesen lényegesen leszállított pausa árak.

a felsőbb fórum jogosultnak jelentette ki. Lothar Stark filmgyári igazgató, aki zsidó, önmagát jelentette ki elfogultnak. A jelenlegi tárgyaláson Brenhausen bírósági igazgató elnökölt, a vádat Stenig és Herff ügyészek képviselik. Heldorf, Ernst és Brandt vádlottakat a vizsgálati fogságból vezetik elő a tárgyalásra.

Heldorf gróf kihallgatása során kijelenti, ő nem tudta, hogy szeptember 12-én a zsidók ünnepükét ünneplik. Szokásos ellenőrző körútját tartotta meg, mint a rohamcsapatok parancsnoka s ez alkalommal hallotta, hogy társai a Kurfürstendammra akarnak felvonulni. Ő igyekezett a Kurfürstendamm talált mintegy hatszáz acélisakost rávenni arra, hogy elvonuljanak. Az, ami történt, egyébként sem volt olyan megrendítő. A nemzeti szocialista párt a tüntetést egyébként illegális eljárásnak minősíti. Őt magát is felüggesztették. Végül elismerte, hogy az, ami a Kurfürstendamm történt, kimeríti a közszendháborítás kritériumait.

erium meg- is Cyprus- argások

ögött?

nk sortűzet vezényel- n sikerült a tömeget birni. A lövések 4 találtak s mintegy itettek. A sziget más rendbontó akeiók. lövöldözésekkel. A zéről 35 a sebesültek egok megállapították. m háttérben külföl- tátorok állanak, akik elfogatása és eltávo- erősítették az ellen- agitációt. Két kom- rizetbe vettek s a töb- sére is megtörténtek

ilőkalandjai us szigetein

us egyik szigetén k áldozata lett

ezésére. A herceg vissza- ez. kijavította a törést zsgálta repülőgépet a utját. Utközben a más l újabb defektus érte tessel óriási nehézségé zállania a folyam eg st a repülőgép megáll- sziget bennlakói és ver- reget, aki csak a csodá- on mentette meg életé- l álló katonai szakas- benszülőttek kezei közü- ögtöniteltő bíróság ítélke- t hat-hat hónapi börtön-

ása után a herceg Kairo- folyon keresztül folytatt város felé.

vizsgálóbíró neveztek k. z. Bécsből jelentik: gálátának lefolytatásá- rént Meixner tartomány- gót neveztek ki. A rendő- g befejezettnek tekinté- idesen átadják az ügyés-

ovember elsején? Megny- tikvárium Cluj árusítás- képművészet könyve- zónkivül orvosi, technika- nyelven! Árak 3 lej- en ingyen jegyzéket!

NK-né

A szép Pixavon-haj

elérhető most

Pixavon-shampooval is

Teljesen mentes a szódától.

Egy kis csomag 2 mosásra elég és ára csak 10 Lei.

Titulescu elnöksége mellett döntött a nemzeti parasztpárt

Maniu Kolozsvárra érkezett és céloja, hogy résztvevő volna pártjának elnöki tanácsülésén

Bucuresti-Bukarest, október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Curentul feltűnéskeltő jelentése szerint megtörtént végül a döntés a nemzeti parasztpárt elnökségének kérdésében. A határozatot három és fél óra hosszat tartó drámai tanácskozás előzte meg. Mihalache meleg szavakban hívta fel Maniut, hogy pártja iránti szeretetének engedve vállalja el az elnökséget. A jelenlegi bizonytalan helyzet rendkívül ártalmas a pártra és nem tartható fenn tovább. Maniu ismételtén visszautasította az elnöki tanács kérését, ami Mihalachet állítólag annyira elkésztette, hogy a volt belügyminiszter azonnal elutazott Topoloveni-be, holott az volt a szándéka, hogy együtt marad Maniuvall mindaddig, amíg ez Bukarestben tartózkodik.

Az elnöki tanács ezután elhatározta, hogy felkéri Titulescut a nemzeti parasztpárt elnökségének vállalására. A nemzeti parasztpárt megbízásából Iunián és Lugosanu Londonba utaznak, hogy a párt határozatát közöljék Titulescuval. A Curentul hozzáteszi, hogy a határozatnál már nem volt jelen, de a Titulescu kombinációval bi-

zonyára meg van elégedve. Maniu egyébként keddről szerdára virradó éjszaka visszaérkezett Kolozsvárra és a mai napot Kolozsváron töltötte, különböző megbeszéléseket folytatva politikai barátaival. A Patria mai szá-

mában hivatalos kommuniké fag meg jelenni, amely kategórikusan megáfolja azt, mintha Maniu résztvevő volna a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsának gyűlésén.

Milliósz részvényhamisítási botrány Berlinben

Berlin, október 28. A berlini bünyői rendőrség óriási részvényhamisítás nyomára jött. Egy külföldi villanymű részvényeit hamisították a tettesek, még pedig nagyban. Eddig hét személyt tatróztattak le. A bünyői rendőrség tegna prajtaütés szerű házkutatást tartott egy kurfürststrasse nagy nyomdában. Találtak is bizonyítékokat, amelyek igazolják, hogy a hamis részvényeket ebben a nyomdában állították elő.

A hamisításra a következőkben jöttek rá: Egy berlini nő kölcsönt vett fel egy schönbergi tőzsdeügynöknél és pénz helyett a szóbanforgó villanymű száz da-

rab részvényét kapta. A papirokat egy kis bankban akarta elzalogosítani. A bank egy nagy bankvallalatnál kvarclámpával vizsgálta meg a részvényeket és elkor kiderült, hogy egytől-egyig hamisak.

Erre körkérdest intéztek a bankokhoz, hogy rendelkeznek-e a kérdéses villanymű részvényeivel. Az egyik bankban 191 darab hamis részvényt találtak, amelyekre a bank 12,000 márkát fizetett ki. A tettes annyi papírost vásárolt, hogy legalább 500 részvényt állíthatott elő. Valószínű, hogy mind az 500 darab hamis részvény el is készült. Mivel külföldi részvényeket csak adóvallomással együtt lehet eladni és venni, a hamisítók gondoskodtak hamisított adóvallomásokról is.

Ausztriában új puccs készül

Németországból pénzzel segítyezik az osztrák forradalmi mozgalmakat

Bécs, október 28. A szeptember 13-án kitört osztrák Heimwehr puccs kudarcba és neveltségessébe fulladt. A puccs résztvevőit letartóztatták, a vezéreit hagyják megszőkni, majd néhány nap múlva a letartóztatottakat is szabadon bocsátották. Az osztrák kormány nem mert, vagy nem akart a puccsistákkal szemben komolyan eljárni s mindenben azt dokumentálta, hogy az egész puccskísérltet nem veszi komolyan. Ez azonban nagyon megnövelte a Heimwehr bátorságát. Az október elején történt osztrák kormányválságnál a Heimwehr a képviselői számára miniszteri tárcát követelt s noha ezt nem kapta meg, minden jel arra vall, hogy anyagi támogatást kap a kormány részéről az a szervezet, amely erőszakos uton akarja a hatalmat kezébe kaparintani. Heimwehr vezérek ellen egyáltalában nincs eljárás folyamatban, noha az első napokban igen helyesen állapították meg az osztrák igazságügyi hatóságok, hogy a puccskísérltet, hazaárulás. Rintelen steyerországi helytartó, aki elmulasztotta a puccskísérltet idejében értesíteni a kormányt és akinek a Heimwehrrel való összeköttetése nyilvánvaló, tovább is hivatalban van, a parlament meglegedett azzal, hogy egy nagyon erőteljes interpelláció keretében foglalkozott a puccsal és azután lezárta ennek az ügynek az aktáit. Winkler belügy miniszter a nemzeti tanácsban kijelentette, hogy a puccs egy volt előkészítve, hogy az egész Ausztriára kiterjedt és hogy a legitimistáknak vezető szerepük volt a szeptember 13-i eseményekben. A nemzeti tanács azután nem is foglalkozott többé a szeptemberi eseményekkel.

A puccs alkalmával az igazi vesztes: nem a puccsisták voltak, hanem az állam tekintélye és a jogrend s ennek a következményei nagyon is érezhetők Ausztriában. Stahlenberg herceg az ország majdnem minden részében forradalmi szellemű beszédekkel mond s anélkül, hogy bármi bántódása történnék, a fennálló rendszer ellen igat s aktiv minisztereket sérteget. Grácban nyíltan megmondta, hogy a forradalmat folytatja és győzelemre viszi. Ki jelentette, hogy az államhatalomtól nem fél. A puccsisták, akiket időközben szabadon bocsátottak, diadalmenetben viszik körül Stahlenberget és az osztrák hegyeken örömtűzek ének Stahlenberg herceg és gróf Coreth tiszteletére.

Bécs polgársága, amely eddig többé-kevésbé ellentállt a Heimwehr erőszakosságainak, belefáradt az egyenlőtlen és hiábavaló küzdelembe. Minden arra vall, hogy Stahlenbergék új akciókat készítenek elő.

Az osztrák kormány kénytelen volt a tisztviselők fizetését leszállítani és az elkészedett tisztviselői kar szinte zárt sorokban vonul be Stahlenberg táborába. Az osztrák Heimwehr az utasításokat Hitler től kapja és Hitler most Ausztriába készül, hogy ottani elvárataiba bátorságot öntsön. Dr. Pfrriemer, a szeptemberi puccs külföldre szökött vezére, most is Hitler-nél tartózkodik. A gazdasági krízis, mely egyre nehezebben elviselhető, a nagy bankok bukása, a szigorú devizarendelet, amely miatt termelési és élelmezési nehézségek merültek fel s amely a magángazdaságok nagy részét is megsemmisítéssel fenyegeti, növeli a nép elkészedését és az arisztokrata kalandorok az időt alkalmasnak vélik arra, hogy újból megkíséreljék a puccsot.

Megbízható adatok vannak arra, hogy

Dell: Az igazi férfi füzve 99.—, kötve 136 lej. Dell: A sas utja 82 lej. Peggy küldetése 136 lej Lepaganál Cluj. Kérje az újdonságok jegyzékét.

Celofán, gelatinlapok
LEPAGE-nál Cluj. Kérjen mintát, árlapot.

a világmárka megóvja Önt a nem! betegségek-től.

Felső-Ausztriában és Steyerországnak megélenkült a nacionalista szervezetek munkája. A német Hitlerianusok állítólág 150 ezer sillinget, tehát több, mint egymillió dinárt bocsátottak rendelkezésére az új puccskísérltetnek. A karinthiai Heim-

wehr katonai parancsnoka, Hulgerth generalis, ma ép oly tevékeny a puccsmozgá lom előkészítésében, mint szeptember 13-a előtt volt. Az osztrák kormány tájja kénytelenek beismerni, hogy a hadseregen rendőrségen és csendőrségen kívül más fegyveres hatalom is van Ausztria területén és ezt a fegyveres erőt, a Heimwehrt, senki sem meri megbolygatni, mert a kormányban is olyan exponensei vannak, akik azzal érvelnek, hogy a fegyveres Heimwehr az ország védelmére szolgál... Infelix Austria!

Az angol választás a nemzeti kormány és nem a pártok ügye volt

(Első oldali cikkünk folytatása)

Egyébként, hogy a jelenlegi választásokról teljes képet alkothassunk, szükséges visszaidézünk emlékezetünkbe a legutóbbi angol választások statisztikáját. E kimutatás szerint 1929-ben a konzervatív párt 8 millió 656 ezer 453; a munkáspárt 8 millió 389 ezer 512 szavazatot; a liberális párt 5 millió 308 ezer 510 szavazatot; a független munkáspárt 2 millió 43 ezer 266 szavazatot; a kommunis-ták 50 ezer 614 szavazatot nyertek. A szavazatok, illetőleg a kerületi eredmények alapján a konzervatív párt 260, a munkáspárt 289, a liberális párt 58 képviselőt hozott be a parlamentbe az utolsó angliai választásokon.

Angol politikai körökben egyébként, főleg pedig Macdonald környezetében, annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy a jelenlegi választások nem az egyes pártokat, hanem a nemzeti kormányt igazolták. A még hiányzó 232 kerület eredményei sem változtathatják meg már azt a tényt, hogy a konzervatív párt kerül be az új parlamentbe, mint a törvényhozás legerősebb, sőt abszolút többséggel rendelkező pártja. A még hiányzó 127 kerület választási eredményei már csak a többi pártok esélyeit javíthatják meg, de semmiesetre sem érthetnek a konzervatívok győzelmének.

A pénzpiacon fokozatosan helyreáll a nyugalom

Fizetéképtelenséget kért egy kisebb bukaresti bank. Pénzügyi körökben remélik, hogy a nyugalom helyreállta után sikerülni fog teljesen reorganizálni a pénzpiacot

Bucuresti-Bukarest, október 28. A fővárosi lapok a pénzügyi helyzettel foglalkozva, ismételten hangsúlyozzák, hogy a Marmorosch Bank kényszeregyezségi kérése által előidézett nyugtalanság megszűnt. Az elmut két nap folyamán úgy a fővárosi, mint a vidéki pénzügyesek betétesei között bizonyos idegesség volt tapasztalható, mára azonban a kedélyek megnyugodtak. A betétesek ugyanis azt konstataáltak, hogy a bankok minden to-

vábbi nélkül eleget tudnak tenni kötelezettségeiknek. Vezető pénzügyi körökben bizakodóan itélik meg a helyzetet. Az a tény, hogy a kormány semmilyen megszorító intézkedéssel nem korlátozta a bankforgalmat, igen jó benyomást keltett úgy bel-, mint külföldön. Remélik, hogy a Marmorosch Bank kényszeregyezsége nem fog távolabb menő hullámokat verni és a némileg megérezhető nyugtalanság elmúlása után a

kormány hozzáláthat a pénzpiac teljes reorganizálásához.

Bucuresti-Bukarest, október 28. A Banca Helvetiana de Depozite nevű bukaresti bank ma délelőtt kényszeregyezségeit kért, amelyet a betétek nagyarányú visszavonásával indokol. A bank mérlegében 95 millió lej aktívát és 40 millió 100 ezer lej passzívát mutat ki. A bank bukaresti székhelye a Str. Barsei 2. szám alatt van, igazgatója Gustav Rhein.

Manoilescu Iavla a Banca Marmoroschról

Cluj-Kolozsvár, október 28. Manoilescu bankkormányzó az utóbbi napokban a Marmorosch Bankkal kapcsolatos események miatt sorozatos támadások érték. Valószínűleg e támadásokkal szembeni védekezés jegyében látott napvilágot a Drumul Nou mai számában egy, a Banca Marmorosch helyzetét taglaló cikk, amely határozottan a személyes averzió jellegét viseli magán. A Drumul Nou, amely közismerten Manoilescu kolozsvári szécsőve, feltűnésteltető és megdöbbentő adatokat közöl a Marmorosch Bankról. Ezeknek az adatoknak, amelyeket alább közlünk, aligha lehet hitelt adni, annyira súlyosak. A lap szerint a Marmorosch Bank vesztésége meghaladja a 3 milliárd lejt és így 4 és fél milliárd lejes aktíváinak csaknem 75 százaléka bizonytalan. A csaknem három milliárd lejt kitevő betéteket a lap szerint bizonytalan üzletekbe fektették. A politikai szimpatiák is sokba kerültek. Így például két bukaresti független lap csaknem 100 millió lejt kapott kölcsönként, amely aligha lesz visszatéríthető. Az Univerul 38 millió lejjel szerepel a bank könyveiben.

A Marmorosch Bank kénytelen volt az államhoz fordulni, amely különböző tételekben 1 milliárd 700 millió lejt folyósított a banknak. A Mironescu-kormány mindenekelőtt is megvásárolta 300 millió lejt a Monitorul Oficial számára a bank tulajdonát képező Cultura National nevű nyomdát. Az elmut nyáron kétszer interveniált az állam. Először 600 millió lejt értékű „immobilizált” váltótárcát vett át, majd a bankszindikátus utján újabb 800 millió lejt értékben vállalt felelősséget a bankért, a Drumul Nou szerint ebből az 1 milliárd 700 millió lejből minimálisan másfélmilliárd elveszett pénz.

Eddig a Drumul Nou cikke, amelyet néhány, a bank vezetői ellen intézett éles gyanúsítás egészít ki. Az adatokat természetesen fenntartással kell fogadni.

SPORT

Vasárnap a szatmári Tőrekvés a Haggibborral mérkőzik Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Haggibbor, mely az idei szezonban csak néhány mérkőzéssel tudta szerepeltetni feljavult együttesét, az ősszel még csak a CFR-rel játszott, amikor is egy tendenciózus bírói ítélettel elvették jól ki harcolt egy pontját. A futballszakosztályt mérkőzések rendezésében megátolta az, hogy a vasárnapokat főleg az Univeritatea nemzetközi és városközi mérkőzésekre használta fel. November elseje az első szabad vasárnap az őszi szezonban és ezt használja ki a Haggibbor, hogy újra nívós mérkőzéssel szerepeltesse a csapatot. Az együttest a szatmári Tőrekvés jóképességű csapatát látja vendégül. A szatmári csapat egyike a nagyváradi kerület legnívósabb együttesének, mely többszörös bajnoka a szatmári alkerületnek. A csapat ellen a Haggibbor legerősebb csapatát állítja ki és ez alkalommal felfrissíti csapatát az ifjusági gárda néhány tehetséges játékosával is. A Haggibbor kapuját Király, a KMSC egykori kitünő kapuvédője védi. A végleges összeállítást egyik közeli számunkban közöljük.

— Szombaton este tartja a Menza ismeretségi estélyét. A kolozsvári zsidó ifjuság körében máris nagy az érdeklődés a Menza szombat esti ismeretségi estélye iránt, melyet a Salom Klub termeiben tartanak meg. A rendezőség ötletes meg- lepetésekkel készül az első Menza-estre, melyen kitünő jazz szolgáltatja a zenét. Az estélyi sikere már előre is biztosítva van, annál is inkább, mert az egyetem hallgatókon kívül a kolozsvári társasági fiatalok is résztvevő a rendezésben.

Ujabb áresések a könyvpiacra!

Ismeretterjesztő művek

Adler: Marx a gondolkodó	25 L	Marx: Osztyárharcok Franciaországban	48 L
Adler: Alkoholizmus és a szakszervezetek	4 L	Marx: Bér, ár, profit	20 L
Bauer: A szocializmus utja	6 L	Marx: III. Napoleon államcsinyje	20 L
Bebel: A nő és a szocializmus	180 L	Marx: Polgárháború Franciaországban	20 L
Bernstein: A gazdaságtörténet alapvonalai	20 L	Mehring: Marx Károly élete	360 L
Bernstein: Mi a szocializmus?	5 L	Migray: Egy keresztényszociális állam története	18 L
Bernstein: Görli tzi pártprogram	12 L	Migray: Az egyház, munkáskérdés	5 L
Bernstein: Lassalle Ferdinand	18 L	Migray: Az Internationale története	25 L
Beer: A szocializmus és társadalmi harcok története:		Müller: Marx és a szakszervezetek	15 L
II. Középkor	30 L	Pach: A társadalmi ember élete	25 L
III. Újkor	30 L	Parvus: Allam, ipar, szocializmus	20 L
IV. 1750—1860.	90 L	Révész M.: Somogyi Béla élete	25 L
V. 1860—1925.	90 L	Szabó E.: Szocializmus	30 L
Braun S.: A primitív kultúra	90 L	Szemes: Mi az osztyárharc	5 L
Braun S.: Szakszervezetekről	5 L	Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut	8 L
Bresztowszky: Miért?	9 L	Szakasits: A munkásifjuság utja	5 L
Cooperator: Szocializmus és szövetség	5 L	Szakasits: Ut a felszabadulás felé	5 L
Deutsch: Sport és politika	41 L	Társadalmi lexikon	600 L
Gál: Szakszervezetek a háború alatt	5 L	Dr. Tóti: Az ifjuság nemi problémái	85 L
Garami: Kezdjük előlről	5 L	Umbreit: 25 év a német szakszervezeti mozgalomból 1890—1915.	5 L
Gergely: Munkáskultúra	30 L	Vándor: Közgazdaságtan	100 L
Gombo: Kisipar, kiskereskedelem és a szocializmus	10 L	Vanczák: Szakszervezeti demokrácia	5 L
Jászai: Agitáció	4 L	Wagner: A tudományos gondolkodás alapelvei	10 L
Kautsky: Marx gazdasági tanai	41 L	Wexberg: Ideges gyermek	60 L
Kautsky: Kereszténység eredete	100 L	Webb: A kapitalizmus hanyatlása	40 L
Kertész: A nemzetköziség utja	40 L	Dr. Stern: Tolsztoj	20 L
Kropotkin: Kölesönös segítség	100 L		
Kunfi: Jaurés	10 L		
Lassalle: Az alkotmányról	6 L		
Lassalle: Munkásprogram	6 L		

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

V
Kedde

Oradea-Nag
Uj Kelet tu
mar azt a ha
radi keresked
villanyárak e
folytatnak.
rossz áramsz
kon át nin
ugyanakkor
tetlenül maga
—2 lebbe szab
arát, mely a r
berendezett n
érzékenyen su
A keresked
közelbepésere
és több izben
si tanácsnál
sa érdekében.
már bizottság
hogy a kérdés
don rendezni
kereskedőktől
egyre huzódi
nem nyert m
akik hiába v
zottság dönté
verre szánták
szerdán este
leteiket és a
órákban söté
fővárosi nivó
tak a kivilág
kereskedők v
az áram drág
ban égett eg
sehol semmi
közönség köz
a hatóságok
meglepetést
A hatóságok
kerestek a k
zetőségével.
delmi csarno
hogy a kere
nem a keres
deményezésér
álláspont az
várják meg a
csütörtökre j
kedők ugylát
zást, vagy pe
el a villanyo
fellépés kedv
se az interim
Ilyen körü
érdeklődés el
zottság mai
meg fogja ol
a jogos köve
ahhoz, hogy
amikor az ő
nek, egészen
radi villanyt
sa, amely hó
legnagyobb p
Ugyanakkor
ra, a nagyva
kezdtek azt
bérek leszáll
nosok lefoko

A
Szak
1000-r
cept. A
szép
ÁRA
K a
UJ KELET

„Villanysztrájkot“ proklamáltak a nagyváradai kereskedők

Kedden és szerdán este már nem világították ki az üzletek kirakatait. Erélyes üzlelbér-redukciós mozgalom indul Nagyváradon is

Oyadea-Nagyvárad, október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismertettük már azt a harcot, amelyet a nagyváradai kereskedők a horribilisen magas villanyárak ellen már hosszú idő óta folytatnak. Nagyváradon nagyon rossz áramszolgáltatás van, néha órákon át nincs villany a városban, ugyanakkor azonban az árak túrhetetlenül magasak. A villanytelep 1.80 — 2 lejbe szabja meg a villany egység árát, mely a nagy villanyfogyasztásra berendezett nagyváradai kereskedőket érzékenyen sajtja.

A kereskedelmi csarnok tagjainak közbelépésére magáévá tette az ügyet és több ízben is interveniált a városi tanácsnál a villanyárak leszállítása érdekében. Sopronie György interjú már bizottsági elnök ígértett tette, hogy a kérdést rövidesen megfelelő módon rendezni fogja és türelmet kért a kereskedőktől. A probléma azonban egyre húzódik és mind a mai napig nem nyert megoldást. A kereskedők, akik hiába vártak az interimáris bizottság döntésére, végül érdekes fegyverre szánták rá magukat: kedden és szerdán este nem világították ki üzleteiket és a város már a kora esti órákban sötétbe borult. Nagyvárad fővárosi nivóju uccáin nem ragyogtak a kivilágított kirakatok, mert a kereskedők villanysztrájkjal felelték az áram drágítására. Néhány kirakatban égett egy-egy száll gyertya, de sehol semmi fény, ami a nagyváradai közönség között hatalmas szenzációt, a hatóságok körében pedig kínos meglepetést keltett.

A hatóságok azonnal érintkeztek a kereskedelmi csarnok vezetőségével. Farkas Imre, a kereskedelmi csarnok elnöke kijelentette, hogy a kereskedők villany-sztrájkja nem a kereskedők csarnokának kezdeményezésére volt, mert a hivatalos álláspont az volt, hogy a kereskedők várják meg az interimáris bizottságok esütőrtökre jelzett döntését. A kereskedők ugyilászik megunták a várakozást, vagy pedig éppen azért oltották el a villanyokat, hogy ez a határozott fellépés kedvező döntésre kényszerítse az interimáris bizottságot.

Ilyen körülmények között általános érdeklődés előzi meg az interimáris bizottság mai határozatát, mely végre meg fogja oldani a kereskedőknek ezt a jogos követelését. Kétség sem fér ahhoz, hogy a mai viszonyok között amikor az összes ipari áruk árai esznek, egészen indokolatlan a nagyváradai villanytelepnek az az árdragítása, amely hónapok óta a kereskedők legnagyobb problémáját képezi.

Ugyanakkor a kolozsvári példájára, a nagyváradai kereskedők is megkezdtek azt az akciót, mely az üzletbérek leszállítását követeli. Az akció mosok lefokozzák igényeiket és olyan

nak eddig kevés sikere volt Nagyváradon. A háztulajdonosok eddig egészen kategórikusan utasították el a kereskedőknek azt a kérését, hogy az üzletbérek redukiójával járuljanak hozzá az egész gazdasági életet sújtó terhek elviseléséhez. A nagyváradai kereskedők ezuttal kollektív tömörüléssel akarják elérni, hogy a háztulajdo-

arányban szállítsák le az üzletbérek mint amilyen arányban az összes befektetések kamatozása lecsökkent. Eddig egyetlen kísérlet sem járt sikerrel, miért is a kereskedők erőteljes akció megindítását sürgetik, mely egyenesen a kormánytól kérje az üzletbérek törvényes redukióját.

Ítélet a kolozsvári kommunista perben

Két hónaptól hat hónapig terjedő fogházbüntetésre ítélték a kommunista-per vádlottait

Cluj-Kolozsvár október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A termet zsúfolásig megtöltő közönség előtt hirdette ki szerdán délután a törvényszék Várnav tanácsa a kommunista ifjúnok perében az ítéletet. A perben jelenlévő vádlottak közül 16-ot ítélt el a törvényszék, mely a következő büntetéseket róta ki a per vádlottaira: Nagy József, Józsa Ilona, Frieder Henrik és Daszkal Jenő vádlottakat 6 havi fogházra, két ezer lej mellék-

büntetésre és a politikai joguk 10 éves felfüggesztésére ítélté.

Suineri János, Hermann Zoltán, Klein József vádlottakat 3 havi fogházra, 1000 lej mellékbüntetésre és a politikai joguk 10 éves felfüggesztésére ítélté.

Nagy József, Grünbaum Jenő, Biener Ilona, Jakab Jolán, Józsa Ágnes, Csoma Gábor, Krémer Anna, Lukács Béla, Schmidt Margit vádlotta-

VIGYAZZON!
KOPASZ LESZ,
HA HAJÁT NEM
EGGER PETROL
HAJSZESSZEL MOSSA, MERT
HAJHULLÁS és HAJKORPA e-
len ez a legbiztosabb szer.
MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS
DROGÉRIÁBAN KAPHATÓ.

A nagyváradai kereskedőknek ez a redukiós akciója bekapcsolódik abba az akcióba, mely Kolozsvárról indult ki és mely már az egész országra kiterjed.

a pénzpiacon teljes re-

október 28. A Barozite nevű bukaresti vszeregyezséget kért, gyarányu visszavoná k mérlegében 95 millió 100 ezer lej. A bank bukaresti ei 2. szám alatt van, hein.

abia a Banca Mar-

óber 28. Mancilescu utóbbi napokban a al kapcsolatos ese. os támadások érték. ásokkal szembeni vé tótt napvilágot a mában egy, a Banca taglaló cikk, amely lyes averzió jellegét mul Nou, amely köz- kolozsvári szócsové, egdöbbséte adatokat Bankról. Ezeknek az alább közlünk, alig- annyira súlyosak. A osch Bank vesztése- milliárd lejt és így 4 aktiváinak csaknem alan. A csaknem há- evő betéteket a lap zletekbe fektették. A is sokba kerültek. resti független lap lejt kapott kölcsön- lesz visszatéríthető. líó lejjel szerepel a

ak kénytelen volt az mely különböző téte- millió lejt folyósít- Mironescu-kormány vásárolta 300 millió ícial számára a bank ltura National nevű yáron kétszer inter- öször 600 millió lej váltótárcát vett át. us utján újabb 800 állalt felelősséget a Nou szerint ebből az lejből minimálisan ett pénz.

ou cikke, amelyet né- i ellen intézett éles . Az adatokat termé- l kell fogadni.

SPORT

A szatmári haggibborral kolozsváron

október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Haggibborban csak néhány szerepeltetni felj- összel még csak a mikor is egy ten- tettel elvették jól ki . A futballszakos rendezésében meg- vasárnapokat főleg mzetközi és város- használta fel. Nelső szabad vasár- an és ezt használ- . hogy újra nivós eltesse a csapatot. mári Törekvés jó- látja vendégül. A nyike a nagyvárad- obb együtteseinek ajnoka a szatmári pat ellen a Haggib patát állítja ki és prissiti csapatát az any tehetséges játé ribbor kapuját Ki- kori kitűnő kapu- zleges összeállítást kban közöljük.

tartja a Menza is- kolozsvári zsidó if- nagy az érdeklődés ismeretségi estélye m Klub termeiben lezőség ötletes meg- z első Menza-estre, szolgálatja a zenét. előre is biztosítva , mert az egyetem kolozsvári társaság rendezésében.

Hogy intézik el Svájcban a kampós-keresztéseket?

Nem kaptak termet Zürichben

Zürich, október 28. A napokban megjelent néhány fiatalember a zürichi Volkshaus igazgatóságánál és kérte a nagytermeket a Svájci Munkáspárt gyülekezési céljaira. A Volks haus igazgatója nem tudta, hogy a Svájci Munkáspárt neve alatt kampós-keresztések húzódnak meg. Mihelyt ez tudomására jutott, azonnal megtagadta a terem használatát. A kampós-keresztések „Judentum und Marxismus“ címen akartak antisze- mita propagandát kezdeni Zürichben,

ahol a gyűlölködésnek ilyen politikai formáit nem ismerték.

A svájci lapok pártállásra való te- kintet nélkül fölháborodással irnak a kampós-keresztések próbálkozásairól. Egy konzervatív ujság azt írja, hogy a kampós-keresztések meg lehetnek elégedve a dolgok ilyen kimenetel- vel. Mert eltekintve néhány hitleris- tától, a Volkshaus előtt összegyűlt munkások, amikor megtudták, miről van szó, elhatározták, hogy alaposan elbánnak a kampós-keresztésekkel. De

a polgári pártok is hasonlóképpen vé- lekedtek a kampós-keresztések invá- ziójáról.

A svájci kampós-keresztések vezére egy A. Strupner nevű ember, kivüle Gilfert Heyroth nevű „főhadnagy“ se rénykedik, aki Hitler megbízásával jött Németországból Svájcba, hogy itt szervezze meg a pártot. A szervezést azonban már csirájában elfojtotta a svájci nép józan érzése és politikai hig gadsága.

Nahum Szokolov látogatása az új palesztinai főkormányzónál

A font megrendülése következtében halasztást szenved az országfejlesztési terv életbeléptetése

Jeruzsálem, október 28. Megirta az Uj Kelet, hogy Jabotinsky Vladimir és a palesztinai revizionisták felhívták intéz- tek Palesztina zsidóságához, hogy ne ve- gyenek részt a közeli napokban megtar- tandó népszámlálásban, mert az a létesít- endő parlamenttel áll szoros összefüggés- ben az araboknak meg van adva minden lehetőség, hogy meghamisítják a palesz- tinai arab lakosság létszámát. Ezzel kapcsolatosan dr. Chaim Arlosoroff, a Jewish Agency exekutívéjének palesztinai vezetője nyilatkozatot adott a sajtónak, amelyben sajnálatát fejezi ki a revizionis- ták ellenállása fölött, a zsidó lakosságnak a népszámlálás technikai végrehajtásá- ban való részvételét illetőleg.

a központi kormány bevándorlási hivatalá- ban minden nehézséget kiküszöböltek, amely késleltette eddig ezen bevándorlók ügyének kedvező elintézését.

Az országfejlesztési tervvel kapcsolat- ban Arlosoroff kijelentette, hogy annak keresztülvitele bizonytalan időre halasz- tást fog szenvedni az angol kormány je- lenlegi válságos pénzügyi helyzetének kö- vetkeztében.

Nahum Szokolov és az új főkor- mányzó találkozója

London, október 28. Nahum Szokolov, a Jewish Agency elnöke és prof. dr. S. Bro- detsky, az exekutive tagja felkeresték lon- doni lakásán Arthur Grenfell Wauchope

átbarnokot, Palesztina új főkormányzóját aki előzetes meghívást intézett a Jewish Agency vezetőihez. Palesztina főkormány- zója és a cionista vezetőférfiak egy tel- jes órán keresztül tárgyaltak Palesztina és a zsidó országépítés aktuális kérdéseiről. A tárgyalások tartalmáról és azoknak lefolyásáról semmi sem szivárgott ki a nyilvánosságra. Londoni cionista és poli- tikai körökben messzemenő jelentőséget tulajdonítanak ennek a találkozásnak.

Jeruzsálem, október 28. Október 20-án a Jewish Agency iskolaintézményei meg- kezdték ezévi működésüket. Ezzel likvidá- lódtak a palesztinai zsidó nevelésügy ké- rül felmerült nehézségek.

Kisenevben betiltottak egy lapot és letar- tóztatták a főszerkesztőjét

Bucuresti-Bukarest, október 28. A rend- őrség ma délután elkoboztatta Kisenev- ben a Deni című orosznyelvű lapot, amely riasztó híreket közöl az egyik nagy fő- városi pénzintézetéről, a Banca Romaneas- caról. A lap további megjelenését betil-

tották, szerkesztőjét pedig letartóztatták.

A professzionista újságírók szövetsége táviratilag tiltakozott az uralkodónál az- ujabban ismét mindennaposá vált lap- betiltások és elkobzások ellen.

A Zsidónő Szakácskönyve

1000-né több kitűnő re- cept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vászon- ötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

A népszámlálásnak semmi köze nincs a palesztinai népszámlá- láshoz

— A népszámlálási akció — mondotta Arlosoroff —, távolról sincs összefüggés- ben a palesztinai Legislative Council léte- sítésének kérdésével. Ebben a tekintetben nincs mit titkoljunk.

Nyilatkoznak további során kitért Pa- lesztina egyéb aktuális kérdéseire is. Így kijelentette, hogy mindazon bevándorlók tartózkodásának legalizálása, — akik ille- gális uton jöttek az országba, — a közeli napokban meg fog történni, amennyiben

Békekötések és harcok a cionista fronton

A bázei cionista kongresszus után azt hittük, hogy — ha cionista külpolitikában és az országépítés menetében nem is várhatunk lényeges változásokat, — a Cionista Világszervezet belülről azonban sikerülni fog konszolidálni a szervezeti és a pártközi életet. A cionista pártok közötti harc csakugyan nyugvópontra jutott. Egyelőre. De annál „puskaporosabb” a hangulat a pártok berkeiben. A cionista pártok ezidőszent nem egy más ellen hadakoznak. Magukkal vannak elfoglalva. Legsajátabb bajokkal.

A revizionista Unió harcban állott frakciói Calaisben megkötötték a békét. Megegyeztek. Elhatározták, hogy az Unió szervezeten belül maradjon a Cionista Világszervezetnek, az Unió egyes tagjai azonban nem kötelesek megváltani a sékelt. Szabadságukban áll ez, de nem feltétlenül „szükséges”. Más stílusban: egyik lábukkal bent vannak a Világszervezetben, a másikkal pedig kint — a „szabadságban”. Lehet, hogy ez a békekötés pillanatnyilag csakugyan kiegyenlítette a revizionista frakciókat, amennyiben közös nevezőre hozta a két ellentétes álláspontot a revizionista Uniónak a Világszervezethez való viszonyát illetően. A cionizmust, a szervezeten belül azonban súlyosan veszélyeztetni a revizionisták „békéje”. Függetlenül attól, hogy a revizionisták ezzel elvesztették politikai súlyukat és jelentőségüket a cionista mozgalomban, — ez a kompromisszum a gyakorlatban igen furcsa dolgokat fog produkálni.

A „Haolám” egyik legutóbbi számában foglalkozik ezzel a kérdéssel és leszögezi, hogy „ezekkel a határozatokkal a Revizionista Unió megszűnt a cionista szervezet integrális része lenni és különálló szervezet lesz”. Jabotinsky ugyan kénytelen volt feláldozni a „Független Szervezet” jócsengésű márkáját, lényegében azonban mégis az ő álláspontja győzött. Ez pedig, legyen bármennyire is jóhiszemű, végeredményben veszedelmekkel fenyegeti a Cionista Világszervezetet és a cionista mozgalmat. Sőt: a revizionizmust is.

A calaisi határozatok már ki is termelték az első gyümölcsöket. A németországi revizionista unió elhatározta, hogy kilép a németországi Cionista Szövetségből. A revizionisták határozatára a Szövetség igen éles hangú reflexióval felelt:

„Egy olyan szervezet, amely a németországi Cionista Szövetségből való kilépésre utasítja tagjait, — alássa a cionista munka egységességének alapjait. Ez a magatartás súlyos természetű provokációt rejt magában és mindentől függetlenül káros hatással van a pártra is”. A németországi vezetőség határozata leszögezi még, hogy a Szövetség az összes irányzatok és pártnyalatok egyéges szervezete és a revizionisták határozata súlyosan elítélendő. A kilépés ügyében átiratot intéztek a cionista elnökhöz is.

Más: A csehszlovákiai revizionisták csak elenyésző többséggel tudták keresztülhajtani azt a határozatot, mely szerint továbbra is tagjai maradnak a csehszlovákiai cionista szervezetnek. A szlovákiai revizionisták körében **nagyfokú elégedetlenséget** provokált ez a határozat.

A Mizrahi szervezetben sem különös állapotok uralkodnak. Egy rövid kommuniké fekszik előttünk. Arról ad hírt, hogy: a németországi Mizrahi kilépett a Mizrahi Világszervezetből. Ez a kilépés azonban nem érinti a Cionista Világszervezethez való viszonyát.

A kilépés egy hosszú küzdelem végső eredménye, amelyet a németországi mizrachisták folytattak a mizrachimozgalom munkamódszainak megváltoztatásáért. Hosszu idő óta nincsenek megelégedve sem a szervezeti, sem a pénzügyi vezetéssel és a vezetőségnek jelenlegi irányával, amely a politikát főlébe helyezi a primér kulturális feladatoknak. A németországi mizrachisták ebben látják okát annak, hogy a mizrahi mozgalomnak nincs meg a kellő autoritása a zsidó tömegekben. Minthogy a módszerek megváltoztatására irányuló minden törekvésük eddig merev visszatartásra talált, a németországi mizrachiszervezet kötelességének tartotta, hogy a mizrahi világszervezet kötelezőből kilépjen.

Vajjon hová vezethetnek ezek a jelenségek? Sok jót nem várhat tőlük a cionizmus. Ez bizonyos.

Ezzel szemben örvendetes eseményként regisztrálhatjuk, hogy az amerikai cionista szervezetben véglegesen helyreállott a béke és ezzel az egységes munka folytonossága is. Nahum Sokolov, a Világszervezet elnökének intervenciójára vezethető vissza az amerikai „békekötés”. Hosszas tanácskozások eredményeképpen az egymással szemben álló csoportok — Mack és Lipsky-frakciók — megtalálták az együttműködés bázisát, amelyből a következő pontokat emeljük ki:

Mindkét frakció egységesen leszögezi,

Japánt nyugtalanítják a szovjet nyugatmandzsuri csapattámadásai

Ezer főből álló kínai banda a korea-mandzsuri határvidéken megtámadott egy állami telepét

London, október 28. Tokióból jelentik, hogy a japán külügyminisztérium utasította a moszkvai japán nagykövetet, jelenjék meg a szovjet külügyi népbiztosságnál s közölje, hogy Japánt nyugtalanítják a nyugati mandzsuri határvidéken végrehajtott csapattámadások s kérje fel a szovjetkormányt, hogy a távolkeleten tartózkodják minden olyan katonai ter-

hogy a kongresszusi határozatok végrehajtásán és minden cionistára kötelező erővel bírnak. Kötelezik magukat a kongresszusi határozatok végrehajtására és a cionista exekutívét lojalitásukról, hűségükről és támogatásukról biztosítják. A továbbiak az amerikai cionista szervezet reorganizálásának részleteire vonatkoznak. Ezenkívül mindkét párt reprezentánsai közös munkaprogramot fognak elkészíteni az amerikai cionisták legközelebbi konferenciájára.

Az amerikai cionista közvéleményben nagy meglepetést váltott ki a tárgyalások eredménye. Biztosra veszik, hogy az évek óta dúló harcok likvidálása nagy lendületet fog adni az amerikai cionista életnek és a gyűjtések eredményeit is fel fogja fokozni.

Ha ez a várakozás igaznak bizonyul, akkor az amerikai „békekötés” hatványozottan több hasznot fog jelenteni a cionista mozgalomra és a palesztinai építő munkára, mint amennyi kárt okozhat a calaisi „béke”...

(d. h.)

Laval a washingtoni eszmecsere eredményét a francia törvényhozás elé terjeszti

Tovább akarja folytatni a német-francia közeledési politikát a francia miniszterelnök

Párizs, október 28. Laval az Ile de France fedélzetén sajtónyilatkozatot adott. Kijelentette, hogy a washingtoni eszmecsere eredményét visszaérkezése után minisztertársai és a törvényhozás elé fogja terjeszteni. Hangoztatta, hogy tovább kívánja folytatni a francia-német közeledési politikát s igyekezni fog az együttműködés megteremtésére, ha erre időt engednek neki. Laval újból leszögezte, hogy a gazdasági válságon csak a kölcsönös

mészeti akciótól, amely aggodalomra adhat okot.

Párizs, október 28. A Chicago Tribune tokiói távirata szerint ezer főből álló kínai banda a mandzsuri-koreai határvidéken megtámadott egy állami telepét s az ott talált embereket lemészárolta, majd a telepét felgyújtotta. Katonaszókat küldött a rablók ellen.

bizalom helyreállítása révén lehet enyhíteni.

London, október 28. Amerikában kedvezőtlen hatást keltett, hogy a francia bankok a washingtoni tanácskozások alatt és aztán sem szüneteltették aranyvisszavonásaikat. Most mégis erősödik a remény, hogy a legközelebbi napokban csökkenni fog az aranyelvonás mértéke s talán nem sokára teljesen meg is szűnik.

Egy orvos negyven gyógyíthatatlannak hit betegét a másvilágra küldte

Dr. Szukov borzalmas esete. Voltak-e bűntársai az öngyilkossá lett orvosnak?

Berlin, október 28. Moszkvából érkezett jelentés szerint Oroszországban, ahol közep európai utasok beszámoló szerint nincs más beszéd és irástéma a tergvagdaságnál, a lapok tele vannak egy orvosi szenzációval. Egy moszkvai neves orvos, Szukov doktor a napokban öngyilkosságot követett el. Halála előtt levelet írt az ügyésznek, amelyben megírja, hogy negyven esetben követett el gyilkosságot.

„Hogy tettemet miért követtem el, — írja, — annak magyarázata a következő: Néhány évvel ezelőtt megjelent nálam N. tanár fiatal felesége azzal a panaszszal, hogy felsőajka rendkívüli módon fáj. Megvizsgálva egy nagyon gyanús tárgyot leltem a jelzett helyen. Az asszony által használt ajkpirosítót beható vizsgálat alá vettem s ekkor kiderült, hogy az ajkpirosító előállításánál lözsirt használtak, amely takonykórral fertőzött volt. E veszedelmes betegség bacillái megfertőzték az asszonyt is. A takonykór egyike a legsúlyosabb és legfájdalmasabb betegségeknek, ha ember kapja meg és 99 százalékban halálos kimenetelű. Ennek tudatában magamhoz hívtam az asszony férjét, az azóta szintén elhunyt N. tanárt, föltartam előtte felesége állapotát és azt a tanácsot adtam, hogy feleségét szaba-

dítsa meg a borzalmas betegség kínjaitól oly módon, hogy adjá be neki az általam átadott ciankálit. A tanár megfogadta tanácsomat és felesége néhány nap múlva meghalt. Az orvosi halotti bizonyítványt én állítottam ki és a halál okául szívvelnúlást jelöltem meg.

Ettől az időtől kezdve mindazokat a betegeket, akik hozzám fordultak s akikről megállapítottam, hogy gyógyíthatatlan betegek, a fenti módon kezeltém s ezzel megszabadítottam őket gyötörő betegségüktől és a kínos haláltól.

Negyven esetben mérgeztem meg ilyen állapotban levő pácienseimet ciankálival. A negyvenedik eset után azonban önmagam fölött kellett itélkezmem, mert súlyos tévedésnek lettem az áldozata. Néhány nappal ezelőtt meghalt Natasa B. ugyan-csak egyik páciensem. A halottkém szivszélhűdést állapított meg, vállában én mérgeztem meg. Erre a tetre az vezetett, hogy megállapítom szerint a betegnek gyógyíthatatlan méhrákja volt, amelyen a műtét beavatkozása sem segíthetett volna. Halála után, a boncolásnál, legnagyobb rémületemre azt kellett tapasztalnom, hogy a nőnek nem méhrákja volt, hanem egy teljesen vesélytelen méhdaganata. Gyilkossá lettem tehát szükségtelenül. Na

Próbálja ki az új

DE LUXE

hosszukás lyuku pengét. Angol gyártmány!

A Gillette borotvagéphez használható!

tasa B. menyasszonyom volt. Tévedésnek lelki beteggé tett. Azóta sehol sem talállok nyugtot. Az önvád marcanol: hátha több esetben estem ilyen tévedés áldozatául s akkor minek gyilkoltam meg negyven embert?

Szörnyű tettem bűnhődésekként önmagamra is megmérgeztem.

Eddig szől a levél. Megdöbbentő eset a bizonyára tanulságul fog szolgálni mind azok számára, akik beleavatkozni akarnak a Természet rendjébe. Tanulságul arra, hogy az orvosnak legfőbb kötelessége utat és módot találni a gyógyulásra, amint szintén a nagy Természet dolga. És meg kell egy: megelőzni a bajokat. Tisztaságra, mérsékletre propagálni, olyan feltételeket szerezni, amelyek meggátolják a tartós betegségek kifejlését. Itélkezni lét és nem lét fölött semmiképpen sem az orvos dolga.

Szukov doktor esete Oroszországban nagy meglepetést keltett, mert azt hiszik, hogy az orvos barátai tudtak Szukov „metódusairól”, sőt ők maguk is gyakorolták ezt az eljárást. Széleskörű vizsgálatsz hivatva valóságát deríteni a döbbenetes esetben.

Felhívás Erdély zsidóságához a jesivákért

A folyó hó 20-án Érmihályfalvára megtartott „Tomche Jesivoth” egyetemes zsidóközösségi konferenciájára megbízásból fordulok a következő sorokkal a zsidóközösségekhez:

Kinzó gondok eresztik olomszárnyakkal a jesivákra. Sötét árnyak veszik körül a vallásos szellem ültetvényes kertjeit. A szent tóra magasatos csarnokában szűkös ember... Az elnök jóformulát: nézz a jesivák helyzetét oly szomorúan... kétségbeesetten fessük, mint amilyen a valóságban. A jesivák anyagi alapépülete megingott. A gazdasági válság viharai, melyek pusztítva száguldanak országokon át, leghamarabb ama építményeket rendítik meg, amelyek az önkéntes adományok pilléreire nyugszanak. A jesivák egy sötét kapu, egy teljessé bizonytalan jövő előtt állanak.

Hogy fennmaradásunk gyökere, most katonasági... Most, h. I. még gyülekeztek ifjaink különböző jesivák tanházaiba, de hogy meddig maradhatnak majd ott, az ezidő szerint még nem mondható. Néhány jesivánk egyáltalán nem volt abban a helyzetben, hogy menzáját megnyitná, hasza, mások csak nagy leépítés mellett tudják ezt a mai viszonyok mellett megelégedhetetlen fontosságú intézményt fenntartani. Ha a zsidó közület és egyesdek nem sietnek segítségükkel és támogatásukkal, akkor a közeljövőben a nagymérvű összeroppanás állhat be, melynek következményei beláthatatlanok.

Bizom rendületlenül az erdélyi zsidóság társzeretetében, kötelességtudásában és áldozatkészségében, mely most sem fog csődöt mondani és bizonyosan szilárdon menne Atyánkban, hogy látva nagy megerőltetéseinket szent tórája érdekében a legválságosabb anyagi helyzetünk és a legnyomasztóbb életfenntartási gondjaink közepette, megkönnyüljünk majd rajtunk és segítségünkre leszen borzalmas létküzdelmünkben, ki vezett bennünket a mindent elnyelni tényező őrvényekből, visszaadja az agyongyötört emberiségnek a jólétet, a biztonságot, az önbizalmat, a munkakedvet és a munka nyomán fakadó égi áldását, amiért szíve egész hevével I. H. eszedezik aláztatatos szolgálja.

Wézel Albert
tordai főrabbi.

Adományokat elfogad Freud Ch. nagykereskedő, egyleti elnök Satu-Mare és az Uj Kelet nyugtáz.

Fénymásoló, pauspapír, pausvászon, legelőcső Lepagenál Cluj. Kérjen ingyen mintát, árajánlatot.

UJ KELET az...
bánsági asid...
Főszerkesztő:
Felelős szerkesztő:
Bukaresti
Hítszegi Ernő,
Felelős utánnó,
merjöléséve

Antiszemi...
vi...

Caracu, bokor...
nyesce áll...
kurgán beb...
fiwe, vag...
elnök már öt...

Emberölési...
ermekét, vagy...
teni a család...
falu romlan...
Ce zici — te...
séggel — te...
től.

Az elnök nyel...
gismélti a m...
hosszu mas...
bizony már...
nt és hogy...
től is elvált...
oda történt —
zete magát.

— Es — süry...
— Es sűrű...
— sűrű...
gyon kiabált...
rtbe és teszel...
szűkebbkörü konferenciája megbízás...
át, de Isten ó...
megolni...

Elnök: Es k...
Vádlott habo...
én szegénye...
Az elnök jó...
ormulát: nézz...
ten és a törv...
nnel bünteti...
El használ...
aj nekem, il...
gy zsidó —...
maros... mit...
Elnök: Hát...
— Van kére...
most katonas...
astálom és m...
Elnök: Es...
A menyecs...
— Ahol h...
ott a negyede...
Juone, ugye...
Má Juone...
nkább, hogy...
tént a toalet...
hatók... A...
rodva: nem...
csinálni a te...
látszik, hogy

— Marconi...
rádiótelefon...
Jentik: Marco...
kén, Santa...
Sestri Leván...
rövidhullámh...
kek segítség...
rádiótelefon...
két oldalon...
A távolság k...

— Vasárn...
siremlékét. A...
ség kiváló és...
Mátyás főra...
vember hó 1...
fogják ünne...
tetésének át...
metében. E...
boldogult f...
barátait ez...
Szentegylet.

Ma este...
Színház...
pr...

1931. október 29.

HIREK

UJ KELET az egyetemes erdélyi és bányászati asidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátizségi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Előfizetéseik utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Antiszemitizmus a jó vidéken

Aranyos, bokorugró, felvágottnyelvű nyecske áll vádoltként a bíróság előtt, karján bebugyolált — nem tud — füve, vagy leány gyermekkel. Elnök már ötödször teszi fel a kérdést: Emberölési szándékkal ásta el a nyecskét, vagy csupán el akarta őt tenni a családja elől? A falu romlatlan virága nem érti. Ce zici — kérdi anyagi közvetlenséggel — tegező modorban az elnököt.

Esztendő elnök nyel egyet és hatodszor is megismétli a mondatot, míg végre a hosszú mesébe kezd... hogy hát bizony már háromszor is férjhez ment és hogy miután már a harmadik elvált, hát nem tudja — tanácsot kér — de egyszerre anyának te magát.

Esztendő elnök: És ki az apja? ... Vádolt habozva: Oh kérem, nagy én szegényem, mert hát az illető ember... és... jó nekem... Elnök: Hát józnak látja elhadarni a vádoltat: nézze asszony, csak a tisztaságát vallja, mert a hamis esküt az elnök és a törvény öt évig terjedő börtönnel bünteti.

Ez használ. A vádolt kezét tördeli: Én nekem, ilyen szegény — az apja jó zsidó — oh jaj nekem, egy kocsi... mit fog szólni a völégényem Elnök: Hát völégénye is van? — Van kérem — vallja a vádolt — most katonáskodik, tavasszal leszerel a szőlőm és majd elvessz... Elnök: És mit szól a gyerekekhez? A menyecske optimista: — Ahol három van — mondja — ott a negyedik sem hal éhen... má Juvone, ugye — kérdi a gyereket? ... Máj Juvone nem válaszol... annál is inkább, hogy csak öt hónapos. Egyéb-ent a toalettjén különös tünetek látnak... A menyecske fel van habozva: nem szégyelled magad ilyet csinálni a tekintetes törvényeseken — látják, hogy zsidó vagy, te zsidó... (j. e.)

Marconi sikeresen kísérletezik új rádiótelefon találmányával. Rómából jelentik: Marconi a Genovai-öböl partvidékén, Santa Margherita di Liguria és Sestri Levante között, 50 centiméteres rövidhullámhosszu adó- és vevőkészülékek segítségével kifogástalan tisztaságu rádiótelefonvételért el, amelyet mindkét oldalon nagy hangerővel hallottak. A távolság körülbelül 20 kilométer.

Vasárnap avatják fel Eisler Mátyás síremlékét. A kolozsvári izraelita hitközség kiváló és tudós főpapjának, dr. Eisler Mátyás főrabbinak síremlékét f. évi november hó 1-én, vasárnap d. e. 11 órakor fogják ünnepélyesen felavatni és rendeltetésének átadni a házsongárdi zsidó temetőben. E kegyeletes aktusra a megboldogult főrabbi hivat, ismerőseit és barátait ezton hívja meg a Hitközség és Szentegylet.

Wézel Albert tordai főrabbi. fogad Freud Ch. nagy elnök Satu-Mare és társ.

pauspapir, pászvaszonnál Cluj. Kérjen infókat.

A Jezsuiták tündöklése és bukása Spanyolországban

Miért ildözi a köztársasági kormány a jezsuitákat?

Madrid, október 28. A Cortez elhatározta a jezsuitáknak Spanyolországból való kitiltását. Ennek a kitiltásnak körülményes háttere van. A jezsuiták székházaiiban fegyver van fölhalmozva és ott a királyság visszaállítását célzó összeesküvést szőnek. Barcelonában a város valamennyi kolostorát ősrégi földalatti titkos folyosók kötik össze egymással. A jezsuiták Caspe uccai székháza valóságos vár, erődtípusú tornyokkal, ágyúkkal felszerelve: állítólag már a királyság idején ismételtén tiltakozott a kormányzás ellen a székház ilyenén berendezése ellen. A jezsuiták, akik eddig hallgatásba burkolozva türték, hogy röpiratok jelenjenek meg ellenük, most kiléptek a porondra és nyílt levelet intéztek az alkotmányozó Cortezhez. Ebben a levélben azt kéri, hogy az ellenük felhozott vádakait a független bíróság előtt tárgyalják le és kiűzetésüket függesszék fel a bíróság ítélethozataláig. Senkit sem szoktak elítélni védekezése meghallgatása nélkül, írják

levelükben, amelyben hivatkoznak nagy érdemeikre a jótékony és a közoktatás terén. Tudvalevő, hogy Spanyolország leg több iskolája jezsuita kollégium, most természetesen az oktatást is kivette a köz társasági kormány a jezsuiták kezéből. A jezsuiták minden erővel védekeznek a „nagy leszámolás“ ellen, de hiába, mert a nép teljesen elfordult a valamikor oly hatalmas rendtől s ha a kormány akarná, se tudná megvédeni a népharag ellen a jezsuitákat. Jellemző Segura hercegprímás esete, akit csak a kormány kiutasítása mentett meg a népharagtól. Érdekes körülményként említi, hogy a jezsuiták elnépszerűtlensége terén milyen nagy szerepet játszott egy regény, amely már körülbelül husz évvel ezelőtt jelent meg és azóta számos kiadást ért meg. A regényt Ramon Polez de Ayala írta, a spanyol köz társaság ujdonsült londoni nagykövete. Ma már bizonyos, hogy a jezsuiták napja végkép leáldozott.

Württembergben hóiharok dühöngnek. Berlinből jelentik: Württemberg keleti részén, a Duna mentén orkánáll párosult hóiharok dühöngenek. A Heidenheim—Dillingen és az Ulm—Geislingen közötti utakon több mint száz luxusgépkocsi és teherautó elakadt a hófúvásban. A hatalmas szélrohámok miatt egyelőre nem is lehet gondolni a hóból való kiadásukra.

Doktorráavátás. Judovits Mózes, a kolozsvári Menza volt alelnökét folyó hó 25-én a kolozsvári egyetem jogi fakultásán doktorrá avatták.

PIXAVON PITRALT TARTALMAZ. A pixavon Pitral-pótlékkal profilaktikus hatást fejt ki, mivel a hajnövekedést és hajgyökereket kedvezően befolyásolja. Tehát a PIXAVON egy elsőrangú hajápolószer: nincs többé pikkelyezés a PIXAVON-SHAMPOON (mosásra 10 lej) és FOLYEKONY PIXAVON (2-3 mosásra való babyüveg 28 lej) használata által.

Schratt Katalin ágya. Bécsből jelentik: A bécsi Dorotheumban a napokban aukció lesz, amelyben Schratt Katalin különböző értékű tárgyai és Ferenc Józseftől származó értékei kerülnek eladásra. Többek közt elárverezik az egykori osztrák császár barátnőjének ágyát, amelynek kikiáltási ára nyolcszáz siling lesz.

Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknek a természetes „Ferenc József“ keserűviz az emésztőszervek működését határozatosan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József viz különösen ült életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Kávéház a milánói dóm tetején. Milánóból jelentik: Milánónak eddig két olyan látványossága volt, amely nagy mértékben vonzotta az idegeneket. Az egyik Leonardo da Vinci „Utolsó vacsora“-ja, a másik pedig a dóm. A milánói dóm az olasz építőművészet remekalkotása, amely valóban csodálatba ejti az embert. Most ehhez a két látványossághoz még egy új járult. Az a kis kávéház, amelyet valamelyik élelmes olasz a dóm tetején rendezett be. Ha az idegen a kanyargós lépcsőkön felfáradt a tetőre, hogy gyönyörködjön abban a páratlan kilátásban, amely innen a városra nyílik, meglepetésszerűen barátságos kávéházi asztalok fogadják és szolgálatkész pincér robot eléje. És az idegen, míg gondolatai a körülötte csucsosodó tornyocskák látására a reneszánsz korába tévelyednek, leshár a reneszánsz torkát egy pohár habzó öblíthető száraz torkát egy pohár chiantisörrel, vagy egy pohárka vörösöl chiantival. A kis kávéház remek üzletnek bizonyult, még maguk a benszülöttek is, akik már megszokták a dómot, felkeresik.

Esős időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás prognózisa szerint borús, esős időjárás várható, némi hőmérsékletemelkedéssel.

Egy oxfordi tudományos egyesület ösztöndíjat szavazott meg Einsteinnak. Londonból jelentik: Az oxfordi Christ Church College tudományos egyesület Einstein professzor számára ösztöndíjat bocsátott rendelkezésre abból a célból, hogy Einstein Oxfordban újabb kutatómunkát végezhesen. A tudós az ösztöndíjat elfogadta és legközelebb néhány hónap munkára elutazik Oxfordba.

Meg akarják szüntetni a debreceni egyetemet. Debrecenből jelentik: Debrecen város községtanácsának ülésén tegnap Vásáry polgármester azt a nagy felütést keltő bejelentést tette, hogy tudomása szerint meg akarják szüntetni a debreceni egyetemet. A bejelentés nagy izgalmat keltett s a községtanács egyhanguan tiltakozott az egyetem megszüntetésének a lehetősége ellen is. Elhatározták, hogy mindent megtesznek az egyetem megtartása érdekében s ha minden várakozásuk ellenére mégis az egyetem megszüntetésére kerülne a sor, akkor Debrecen városa pert indít az állam ellen, mely ebben a kérdésben a város által nyújtott áldozatokért kötelezettségeket vállalt Debrecennel szemben.

Hullámháboru. Londonból jelentik: A British Broad-Casting Company képviselői a római rádióvilágkonferencián javaslatot terjesztenek elő, hogy az európai rádióadóknál fennálló nagy zűrzavar elkerülése végett a jövőben minden állam leadói egy hullámhosszot tartsanak be. Amennyiben ezt a kívánást nem teljesítenék, úgy az angol Broad-Casting kilép a rádió világszövetségből, hogy szabad kezét nyerjen a számára legkedvezőbb hullámhossz felhasználására és ebben az esetben nem lesz tekintettel többé arra, hogy leadásai mennyire zavarják a többi európai állomások működését.

Amerika nyersanyaghitelt akar nyújtani európai államoknak. Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint Stone, az amerikai mezőgazdasági kamara igazgatója tárgyalta francia szakértőkkel azokról a feltételekről, amelyek mellett Amerikának módjában állana európai államok nyersanyaghitelt nyújtania. Megbeszélés folyt a Federal Farm Board rakta-raiban felhalmozott óriási buza- és gyapokészletek hitelbe való eladásáról is.

Nagy sikasztásoknak jöttek nyomára a svájci köztisztviselők nyugdíjintézetében. Bernből jelentik: A svájci távirati iroda hágai jelentése szerint a köztisztviselők nyugdíjintézetében nagy sikasztásoknak jöttek nyomára, amelyet a büsnös alkalmazottak másfél évtizede folytattak. Eddig négy letartóztatás történt. A főbűnösök egyike öngyilkosságot követett el. A kár meghaladja a kétfélmillió hollandi forintot.

NAPROL-NAPRA

Tokióból jelentik, hogy a japán atlétikai bajnokságokon a távol- és hármasugrásban japán atléták a fennálló világrekordot megdöntötték. Ohta, az amsterdami olimpiász győztese 15 m. 58 cm-et ért el hármasugrásban s ezzel 6 cm-mel megjavította Winter ausztráliai hármasugrónak 1924-ben Párizsban felállított világrekordját. A távolugrást Naambó nyerte 7 m. 98 cm világrekordot jelentő ugrással. Az eddigi világrekordot Cator haiti néger atléta tartotta 7 m. 93 cm-mel, aki ezt az eredményt Párizsban 1928 szeptember 9-én érte el.

A Graf Zeppelin ma reggel 6 óra 50 perckor visszaérkezett a friedrichshafeni légi kikötőbe és simán leszállott. A léghajónak a visszatérő úton több ízben rendkívül erős ellenszélkel kellett megküzdenie s ezért az ut három és fél órával hosszabbnak nyúlt a szokottnál. Friedrichshafenben a léghajóból 14 braziliai utas szállott ki. A léghajó 210 kilogramm postát is hozott magával.

Uj francia-angol filmgyár alakult London—Párizs Films Ltd elnevezéssel, amely angol és franciayelvű filmeket fog előállítani. A vállalat alapítókje 55 ezer font. A gyártást kiváló francia és angol szakemberek fogják irányítani.

Nyersanyaghiány az osztrák iparban. Bécsből jelentik: Az osztrák iparban nyersanyaghiány mutatkozik. Több ipari üzem arra kényszerült, hogy legutóbb szerződötetett munkásait ismét elbocsássa. Különösen a vegyiparban, továbbá a gypottal és gummival dolgozó vállalatoknál nem sikerült az üzemekhez szükséges nyersanyagot biztosítani.

Gandhi semmi konkrét eredményt nem vár a londoni tanácskozásktól. Londonból jelentik: Gandhi semmi konkrét eredményt nem vár a londoni tanácskozásktól. A hindu nacionalista vezér már táviratot is intézett Yaraharlal Nehruhoz, a pánindiai kongresszus vezetőjéhez, melyben felhívja őt arra, hogy tegyenek meg minden intézkedést az angol uralom elleni politikai harc folytatására.

Franciaországban ismét bombamerényletet követtek el egy olasz konzulátus ellen. Párizsból jelentik: A Savoie departementban lévő Chambéryben ismeretlenek bombamerényletet követtek el az olasz konzulátus palotája ellen. Az épület több helyisége összeomlott s berendezése tönkrement. Emberéletben kár nem esett. A hatóságok meg vannak győződve, hogy a merénylet antifasiszták műve.

Az amerikai autógyártás husz százalékkal csökkent. Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint az amerikai autógyártás az előző évhez viszonyítva októberben több mint husz százalékkal csökkent.

Litvinow Angorában megkezdte tárgyalásait a török államférfiakkal. Londonból jelentik: Angorában Litvinow a török államférfiakkal gazdaságpolitikai és vámkérdésekről tárgyalt. Tegnapi Tevfik Rüzsdy bej török külügyminiszter adott tiszteletére ebédet, ma izmet az olasz török miniszterelnök látja vendégül. Az orosz külügyi népbiztost Musztafa Kemál köztársasági elnök is fogadta.

A svájci szövetségtanács hozzájárult az egy évre javasolt fegyverkezési szünet indítványához. Bernből jelentik: A svájci szövetségtanács mai ülésében hozzájárult a november elsejétől egy évre javasolt fegyverkezési szünetre vonatkozó indítványhoz azzal a feltétellel, hogy Svájc szomszédjai is elismerik magukra nézve kötelezőnek a fegyverkezési szünet betartását. A határozatot köztölték a népszövetségi főtítkársággal. Eddig a szövetségi főtítkársággal, amely ugyan-nyet volt az egyedüli állam, amely ugyan-csak fenti fenntartással kijelentette kész-ségét a fegyverkezési szünet életbeléptetésére.

Ma este a Magyar Színházban operette premiére

CS. SZ. K.
 Csalódott Szerelmesek Klubja

Brillians zene! Kacagtató szöveg! Boszorkányos táncok! Káprázatos kiállítás! Főszerplők: Neményi Lili, Major Kató, Ihasz, Tompa, Putnik, Ledvey

Színház-Művészet

Cs. Sz. K.

Csalódott Szerelmesek Klubja

Három órán át fergeteges kacagás és tapsorkán fogja ma este rázni a Magyar Színház falait. Az utóbbi évek egyik leg-sikerültebb és legmulatságosabb új ope-rettje, a Cs. Sz. K. fog először szinre-

kerülni. Aki ma este már nem tudott jó jegyet kapni, siessen a színházhoz és bizto- sítsa helyét a második (péntek), a harmadik (szombat), vagy a negyedik (vasár- nap délután) előadásra.

Szentgyörgyi István családjának kö- szönete. A magyar színészet nagy halott- ját, Szentgyörgyi Istvánt komor, országos gyászpompával temették el. A gyászoló családhoz a részvét-nyilatkozatoknak oly tömege érkezett, hogy képtelen mindegyik re külön válaszolni. Szerkesztőségünk kérte fel tehát a család, hogy lapunk ut- ján a nagy nyilvánosság előtt megköszön- hesse a hatóságoknak, testületeknek, szin- házaknak, intézményeknek, egyesületek- nek, magánosoknak és mindenkinek az impozáns részvétét, akik utolsó útjára el- kísérték a dicsőséges emlékü nagy mű- vést.

Tolnay Andor Kolozsvárt. Vasárnap este a Hamburgi mennyaszonny fogják adni, a címszerepben Lengyel Irénnel. Néhány évi távollét után ezen az estén fog fellépni ismét Kolozsvárt a daliás énekes bonvivánt, Tolnay Andor, akinek ez a legparádésabb szerepe.

A Magyar Színház heti műsora

Csütörtök: Cs. Sz. K. (Csalódott szerel- mesek klubja. Operett-ujdonság, elő- szőr. A budapesti színházi évad egyik legnagyobb sikerű új operettje. Ne- ményi Lili, Major Kató, Ihász Ala- dár, Putnik Bálint, Tompa Béla fel- lépése. Rendes helyárak. Premier- bérlet 7. szám. Sorozatszám: 33.)

Péntek: Cs. Sz. K. (Csalódott szerelme- sek klubja, 2-odszor. Napi bérlet 5. szám, B. Sorozatszám: 34.)

Szombat d. u. 3-kor: Lehullott a reggő nyárfa... (Ifjúsági operett-előadás, nagyon olesó helyárakkal. Karácsonyi Ili, Neményi Lili, Tompa Béla, Ihász Aladár, Putnik Bálint, Leóvey, Sel- meczi, Réthely fellépése. Sorozat- szám: 35. Bevezető előadást tart: Rácz József.)

Szombat este 8 1/4-kor: Cs. Sz. K. (Csaló- dott szerelmesek klubja. Operett- ujdonság, 3-adszor. Napi bérlet 6. szám, A. Sorozatszám: 36.)

Vasárnap d. u. 5-kor: Cs. Sz. K. (Csaló- dott szerelmesek klubja. Operett- ujdonság, 4-edszer. Rendes helyárak- kal. Sorozatszám: 37.)

Vasárnap este 8 1/4-kor: Hamburgi meny- asszony. (Operett-repriz. Tolnay An- dor vendégjátéka. Lengyel Irén és Neményi Lili fellépése. Rendes hely- árak. Napi bérlet 6. szám, B. Sorozat- szám: 38.)

CORSO-MOZGO műsora

Csütörtök 3, 5, 7, 9 órákor: A ro- mánc. Főszereplő: Greta Garbo, kinek szépsége, elengánciája még sohasem jutott érvényre annyira, mint ebben a filmben. Méltó partnere: Lewis Stone. Műsor előtt: Hangos világhíradó.

Péntek 3, 5, 7, 9 órákor: A románc.

SELECT-MOZGO műsora

Csütörtök: Boszporuszi éjszakák. Német párbeszédű hangos dráma, Claude Farrere „Ember, aki ölt” c. világhírű regénye nyomán, főszerepben: Con- rad Veidt, Heinrich Georg és Trude von Molo.

Péntek: Boszporuszi éjszakák, német pár- beszédű hangos dráma, Claude Far- rere „Ember, aki ölt” c. regénye nyo- mán, főszerepben: Conrad Veidt, Heinrich Georg és Trude von Molo.

Szombat: Boszporuszi éjszakák.

Vasárnap: Boszporuszi éjszakák.

Színhör-Mozgó műsora

Csütörtökön és a következő napokon 3 elő- adás, pontosan 3, háromnegyed 5 és fél 7 órai kezdettel. Nagyszabású hár- mas műsor: I. Bimbó mint torreador. II. A szép kék Dunánál, a régi csá- szárváros gyönyörű panorámája, a bé- csi filharmonikusok közreműködésé- vel, Strauss zenéjével. III. A marok- kói kávéház. (Korda Sándornak, a vi- lághírű magyar filmrendezőnek pá- ratlanul izgalmas, érdekes szerelmi drámája, a főszerepben Fifi Dorsay és J. Harold Murray, Elragadó mese, ragyogó dalok és táncok.

URANIA-MOZGO műsora

Csütörtök: Schmeling és Stribling világhí- rű boxmérkőzése, ezenkívül Várko- nyi Mihály legújabb hangos filmje: A varsói citadella, mélyen megható drá- ma a lengyel felkelők életéből.

Péntek: Schmeling és Stribling világhírű boxmérkőzése, ezenkívül: A varsói citadella.

Szombat: Schmelin és Stribling világhí- rű boxmérkőzése. Ezenkívül: A var- sói citadella.

Vasárnap: Schmeling és Stribling világhí- rű boxmérkőzése. Ezenkívül: A var- sói citadella.

Olcsó könyvvásár!

- Aldanov: A gondolkodó ördög. 1-3 kötet 450 L
- Bacsó: Novellák 30 L
- Coster: Nászutazás 40 L
- Barbusse: Jézus 65 L
- Barbusse: Világosság 30 L
- Csehov: A vizsgálobíró 50 L
- Domela: Az álherceg 50 L
- Dollar: Mess Mend 40 L
- Dreiser: Amerikai tragédia 3 kötet 500 L
- Ego: Mari 5 L
- Feldmann: Az anya teste 40 L
- France: Fehér kövön 120 L
- Glaeser: 909-esek 95 L
- Galswothy: Testvériség 48 L
- Gergely: Achrem Ficko 150 L
- Gorgij: Gyónás 60 L
- Gorgij: Besugó 120 L
- Gorgij: Emberek között 110 L
- Hamsun: Őszi esillagok 15 L
- Hamsun: Ehség 50 L
- Hamsun: Új föld, két kötet 80 L
- Hasek: Svejik I. II. 190 L
- Hugó: Tenger munkásai I. II. kötet 100 L
- Hugó: Nevető ember I. II. 150 L
- Irwing Rip van Winkle 5 L
- London: Ádám előtt 45 L
- London: Vaspata 135 L
- Nagy Lajos: A jó fiu 5 L

- Nagy Lajos: Bérház 60 L
- Renn: Háboru 160 L
- Révész B.: A nagy börtön 5 L
- Révész B.: Új novellák 35 L
- Rubin: Az ember, aki tőke és kamat 30 L
- Sinclair: Kutató Sámuel 66 L
- Sinclair: Ács fiának hívnak 132 L
- Sinclair: Özönvíz után 50 L
- Sinclair: 100⁰ 90 L
- Swinnerton: Estétől — reggelig 50 L
- Szakasits: Családi tűzhegy 5 L
- Szilágyi Sándor: Új pásztor 95 L
- Tolsztoj: Mérceláb 40 L
- Turgenyev: Kivégzés 40 L
- Tillier: Benjámin bácsi 30 L
- Victor W.: Egy a sok közül 40 L
- Vámbery: Sajtóbillincsek 5 L
- Várnai: Háboru 5 L
- Várnai: Sorsunk, életünk 5 L
- Voltaire: Zádig 40 L
- Zola: Álom 35 L
- Zola: Pénz 40 L
- Zola: A malom ostora 5 L
- Zola: Lourdes 100 L
- Zola: Róma 100 L
- Zola: Páris 100 L
- Zola: Jó polgári koszt 35 L
- Zola: Claude vallomása 35 L

Megszerezhetők az Új Kelet könyvostályában

Praktikus Könyv- és Képekészítő M.-H. nyomatok Olaj, Strada Barza N. Fog. 12. — Telefon 1-77.

KÖZGAZDASÁG

A Banca Marmorosch mérlege a kény- szeregyezségi kérésében

Bucuresti-Bukarest, október 28. (Az Új Kelet tudósítójától). A bukaresti lapok érdekes részleteket közölnek abból a me- morandumból, amelyet a Marmorosch Bank igazgatósága a kényszeregyezségi kérésrel együtt a bukaresti törvényszék elé terjesztett. A memorandumban az igazgatóság rámutat arra, hogy részben általános, részben speciális romániai kör- ülmények juttatták a bankot mai hely- zetébe. A gazdasági világválság termé- szetszerűleg kihatót a román nemzetgaz- daságra is. Néhány nagyobb pénzüzetet röviddel ezelőtt történt összeomlása ál- talános bizalmatlanságot váltott ki. A Marmorosch Bank jelentős ipari invesz- tívái a mai viszonyok között nehezen lik- vidálhatók. A jelzálogkövetelések ugy- szólván teljesen behajthatatlanokká vál- tak. A banknak a törvényszékhez bete- resztett mérlege a következő helyzetet mutatja:

Aktívák: Készpénzállomány 27 millió 155 ezer, effektív valuta 1 millió 557 ezer, részvények és értékpapírok 56 millió 427 ezer, értékpapírkövetelések 399 millió 83 ezer, folyószámlakövetelések 631 millió 811 ezer, vállalatok 501 millió 837 ezer, valutakövetelések 196 millió 378 ezer, részesek 1 milliárd 34 millió 100 ezer, épületek, telkek 17 millió 947 ezer, bor- dei földek 429 millió 109 ezer, szavatossá- gi követelések 112 millió 316 ezer, váltó követelések 114 millió 608 ezer, valuta- követelések 69 millió 486 ezer lej.

A reális aktívum összesen 3 milliárd 791 millió 713 ezer lejt tesz ki, amelyhez aranykészletbe, effektív valutával és in- gatlanokban 713 millió 610 ezer lejes plussz-érték járul. Ez összesen 4 milliárd 505 millió 324 ezer lejt tesz ki.

Passzívák: Folyószámlahitelezők 822

millió 753 ezer, könyves betétek 684 millió 834 ezer, fix betétek és pénztári be- 185 millió 678 ezer, valutahitelezők 17 millió 17 ezer, különbözők 68 millió 17 ezer, nyugdíjalap 41 millió 880 ezer, Banca Nationala külön számla 167 millió 110 ezer, Banca Nationala visszeszámlás 991 millió 062 ezer, Banca Nationala szindikátus 700 millió 201 ezer, Stea Romana 120 millió 597 ezer, szavatossági kötelezettségek 112 millió 316 ezer, váltó kötelezettségek 11 millió 608 ezer, váltó kötelezettségek valutában 69 millió 486 ezer lej.

A passzívák összesen 4 milliárd 143 millió 325 ezer lejt tesznek ki. A bank követeléseinek három év alatti visszafizetését igéri s 20 százalékát az első, 20 százalékát a második és 50 százalékát a harmadik évben.

TŐZSDE

Kolozsvár, október 28. Márka 40, land forint 68.60, dollár 168.50, font 6.60, francia frank 6.70, lira 8.80, cseh korona 4.97 1/2, pengő 27, dinár 3, schilling 22, svájci frank 33.15, zloty 19.50, belga frank 24.

Bukarest, október 28. Francia frank 6.60, font 660, dollár 167.70, belga frank 23.30, lira 8.80, svájci frank 33.05, cseh korona 4.97, márka 39.60, holland forint 68.10.

Zürich, október 28. Márka 119.30, land forint 206.40, dollár 5.10, font 19.97 1/2, francia frank 20.09, lira 26.47, cseh korona 15.10, pengő 90.02 1/2, dinár 9.05, lej 3.04, zloty 57.

RADIO MŰSOR

Csütörtök, október 29

Bukarest. 19.40: Grammofón. 20: Niculescu-Bassu operaénekes hangv. 20.20: Szimfonikus hangverseny.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Balalajkzene. 12.25: Hírek. 1: Pon- tos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4.10: Állatmesék. 4.45: Pontos időjelzés, időjá- rás, hírek. 5: A földművelésügyi minisz- térium előadása. 5.40: Magyar nóták. — 6.30: Angol nyelvtanítás. 7: Házi tüzelő- berendezések kiállítása. 7.30: Operettrész- letek. 8.45: A rádió külügyi regyedórája. 9: Hegedűhangverseny. 9.30: Pontos idő- jelzés, időjárás, hírek. 9.45: Schubert- dalok. 10.20: Időjárás, majd Bura Károly cigányzenekara.

Bécs. 20.15: Mandolinhangv. 20.35: Filharmonikus hangv. 22.20: Táncczene.

Berlin. 22.35: Hegedű- és zenekari hangverseny.

Frankfurt. 22: Fuvós kamarazene.

Langenberg. 23: Jazz.

Varsó. 20.15: Filharmonikus hangv. — 23: Táncczene.

Kattowitz. 23: Grammofón.

Poznan. 23: Könyv és tánczene.

Milánó. 19.20: Vegyes zene. 22.15: Ka- marazene.

Róma. 21: Verdi: Troubadour című operája.

Prága. 22.20: A korszerű zene estje.

Brünn. 22: Szólisták zenekarral.

Osló. 18.30: Hegedűverseny.

Palermó. 20.20: Grammofón. 21: Ve- gyes zene.

Svájci Aleman adó: 20: Svájci dalok.

Péntek, október 30.

Bukarest. 17: Rádiózenekar. 21: Fuvola hangv. 21.45: Zongorahangv. 22.15: He- gedűhangv.

Budapest. 9.15: Katonazene. 9.30: Hi- rek. 12.05: Grammofónhangverseny. — 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjá- rás. 2.45: Hírek. 4.15: Novellák. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Gyer- mekszoba. 5.30: Szalózenekar. — 6.30: Gyorsirótanfolyam. 7: Operaáriák. 7.30: Cigányzene. 8.30: Színmű előadás. Utána pontos időjelzés, időjárás. 10.10: A Ma- gyar Külügyi Társaság előadása, majd

Kattowitz. 23: Grammofón.

Milánó. 19.20: Vegyes zene.

Prága. 22.20: Kuartett.

Brünn. 21: Szólisták zenekarral.

Kassa. 19.50: Rádiózenekar. 21: Ariák.

21.25: Zongorverseny. 21.50: Grammofón.

Osló. 19.30: Hegedűverseny.

Toulouse. 20.45: Operadalk. 22: Köny- nyű zene. 24: Spanyol dalok. 24.30: Szim- fonikus zene.

Svájci Aleman adó: 20: Svjci dalok.

Svájci Romand adó: 20.20: Abrándok.

20.35: Hangverseny.

Palermó. 20.20: Grammofón. 21: Ve- gyes hangv.

Apróhirdetések

Ujra megnyitott Léb ort. kóser étterme Malom ucca 14. szám alatt! Izletes ételek, olcsó árak, kellemes helyiség. Utazóknak 10 százalék kedvezmény. Abonoma, eskü- vők, bankettek olcsó áron.

Kiadó ujonnan festett kétszobás modern lakás november 1-re. Cim Széchenyi tér 37. I. em.

Kiadó különbejáratu, parkettes butoró- zott szoba komplett hálóval. Calea Regele Ferdinand 107., földszint, utolsó ajtó.

Magyarul, románul, németül beszélő zenei képesítés fölött rendelkező urino- magános urnónél, vagy urnál házvezető- női, vagy nevelőnői állást keres. Megkér- séseket „35 éves” jellegre kéri a kiadóba.

Üzletkezelő készpénzkaucióval azonnal felvétetik. Elían cég Cluj.

Egyetemi hallgató héber nyelv, vala- mint az összes liceumi tantárgyak tanítá- sát vállalja nagyon mérsékelt áron, eset- leg lakás, vagy koszt ellenében. Szives ajánlatokat „Gordonist” jellegre a kiadó- ba kér.

Keresek különbejáratú butorozatlan szo- bát, esetleg fürdőszobával november 1-re. Cim a kiadóban.

Jobb izr. családnál urileány teljes eila- tást kaphat. Cim a kiadóban.

XIV. Cluj ok 569
Az Új és bá
Cikkei forrás
Kézira megorz
Még a törvén
Szokásb nifelénk, könnyed rugta az Vizszeno Mindenütt nak a tör lunk ford kergetik idomulnak Nemrég az iskolák nevezi ki. meg.
A roma törvénye hogy meg tanár egy mind a ha gához, ho Jorga f zett egy A korm vényeit se Miért ket nem is
Zipstei
A hossz rasztpárti sebb figu nyorgó s dig bor stein. Szé akaratáb voltából. viselte“ a Parázs zéki képv füttye elé jól dressz szenátus rális volt nak.
Ezek pe tották. A Egyszer ki nemes do“ kötel kultuszto felháboro besüvitet hangja: „Önök vében!“
A zsid a házi zs és az új Zipsteint kedt, kön tükán. A autója n taxisofoff árokba v
A vizs hajtási j fogják es Moiset. I hatja be autót sen ra hivatv
Kilenc
Vajda maró gur nie s nem ni, hogy jében.
Ezért rá magát szer besz szellems, vesen ha Ezért l san keres mán. A szól a de a nemzet A dem pen meg „Nemze szó se leg